Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Қўмитасининг бош нашри

РУЗНОМА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ № 73 (20. 940) 1991 йил 16 апрель сешанба ◆ Рўзнома йилига 256 марта чиқади. ◆ Баҳоси 8 тийин.

● Ҳосилнинг тақдири шу кунлардаги саъйи-ҳаракатга боғлиқ. Асл деҳқонлар баҳорнинг ҳар дақиқасини ғанимат деб билмоқдалар.

● Ҳозирча республикамизда чигит экиш суръати чакки эмас. Агар ўтган йили шу чоққача 319 минг гектар майдонга уруғ ташланган бўлса, кечаги кунгача эса 340 минг гектар ерга уруғ қадалди. Бошқача қилиб айтганда жами пахта майдонининг бешдан бир қисмига уруғ қадаб бўлинди.

● Сўнгги кунлардаги ёғингарчилик суръатни бироз сусайтирди. Шу сабабли ерлар тобга келиши биланоқ экишни жадаллаштириш талаб этилади.

● Тошкент вилоятида жами пахта майдонининг 74, Бухорода 40, Сурхондарёда 39 фоизига чигит экилди.

● Уруғ, техника, барча воситалар тайёр бўлишига қарамасдан республикамизнинг шимолий вилоятларида экиш суръати қаноатланарли эмас. Айниқса, Хоразм, Қашқадарё вилоятлари ва Қорақалпоғистонда экиш суръатини кучайтирмоқ зарур.

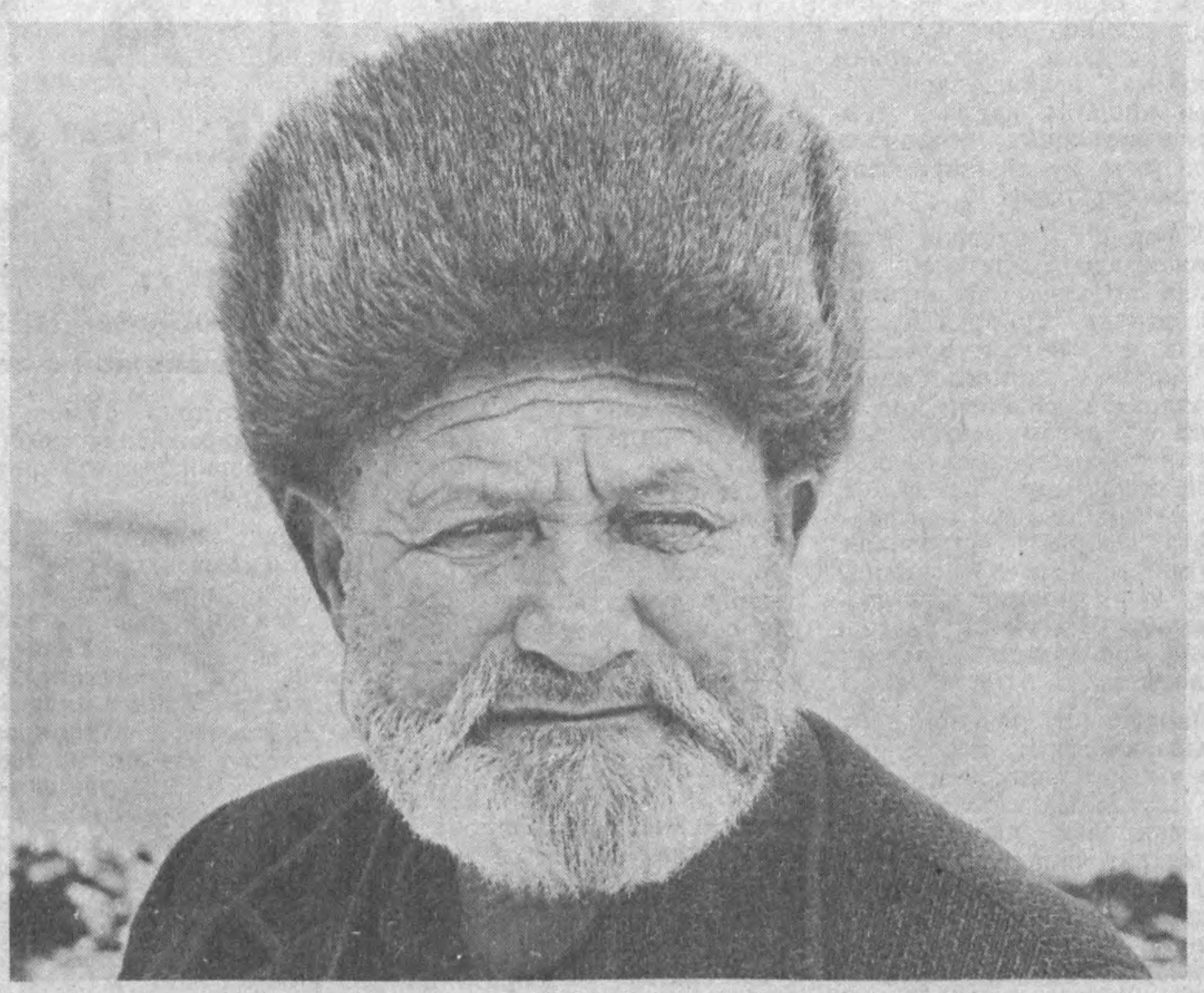

● Жавҳар Рўзиқуловни Самарқанд районидаги С. Айний номли жамоа хўжалигида кўпчилик ҳурмат қилади. У мана бир неча йилдан бери хўжаликнинг иссиқхонасига раҳбар. Бу йил жамоа аъзолари 104 гектар ерда сабзавот кўчатлари етиштиришди. Суратда Жавҳар Рўзиқуловни кўриб турибсиз.

Ғ. АЛИЕВ туширган сурат.

ТУНГИ ЧИРОҚЛАР

Зимзиё баҳор туни бағрини трактор фараларининг ўткир нури тешади. Механизатор Шарофиддин Юсуповнинг «Олтой» трактори ярим тун бўлишига қарамай ер текислаяпти. Ҳа, Садқоқ адирларидаги пахта пайкалларида тунлари ҳам тракторлар шовқини тинмайди. Ленин номли жамоа хўжалигида экиш бир дақиқа ҳам тўхтагани йўқ. Кунлар бирдан исиб кетиб, кечиккан баҳор ўз ҳақини талаб қилмоқда.

Ерлар тез етилди. Айни қизиғида чигит қадаб қолинса, бўлғуси ҳосилнинг 50 фоизи нақд дегани. Кундузлари то қош қорайгунча чигит экилса, тунлари бороналаш, мола босиш, механизмларда ер текислаш каби ишлар амалга оширилиб, азонгача янги-янги гектарлар экишга тахт қилиб қўйиляпти. Т. Қодиров, Б. Юсупов каби механиклар тунлари ҳам тракторларнинг бетўхтов ишлашини таъминламоқдалар. Хўжаликда кунига 60—70 гектардан зиёд ерга чигит экиляпти. Т. Фозилов бошлиқ бригада аъзолари 106 гектар ерда чигит экишмоқчи. А. Камолов бошлиқ бригада аъзолари эса экишни тугаллабдилар. Ленин номли жамоа хўжалиги Фарғона ноҳиясида экишда карвонбошилик қилмоқда.

Хўжаликда чигит экишни барвақт тугаллаш учун зарур чора-тадбирлар кўрилган. Тунда ишловчиларга бепул иссиқ овқат ташкил этилган. Ҳар беш кунда механизаторлар орасида уюштирилган мусобақа якунланиб, ғолиблар муносиб тақдирланмоқда. Шу кунларда далада қирқдан ортиқ механизм хизмат кўрсатяпти.

— Ҳозиргача саккиз дала шийпонининг ҳаммаси ремонтдан чиқарилди. Мавсумий болалар боғчалари ишга туширилди.. Эҳтиёт қисмлар, ёнилғи-мойлаш маҳсулотларининг ўз вақтида ғамлаб қўйилгани туфайли шу кунларда бирорта ҳам тракторимиз тўхтаб қолгани йўқ, — дейди хўжалик бошқаруви раиси О. Сатторов. — дала шийпонларига механизаторлар ҳузурига тез-тез санъаткорларимиз ташриф буюришяпти. Деҳқонларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш ижобий самара беряпти. Биз шу кунгача сабзавот, полиз экинлари, қанд лавлаги ва маккажўхорини экиб бўлдик. 760 гектар ерга эса яхши ниятлар билан «Фарғона—3» навли чигит экяпмиз.

Фарғона вилоятида экишни яхши ташкил этган мана шундай, хўжаликлар кўп. Ҳозирга қадар вилоятда 3,5 минг гектардан ортиқ ерга чигит экиб бўлинди. Фарғона, Қува, Бувайда, Риштон ноҳиялари бу борада пешқадамлик қилмоқда. Экин-тикин ишлари кечаю кундуз ташкил этилган.

Фарғона далаларида тунлари ҳам чироқлар порлайди. Деҳқонлар вақтни ғанимат билиб жонбозлик кўрсатмоқдалар. Уларга яратилган шароит ҳам кўнгилдагидек.

А. ИБОДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Тўра Худойберганов Янгибозор пахта тозалаш заводи ёнида яшайди. Ота шу корхонада ишлаб, пенсияга чиққан. Ўзи ёлғиз тургани билан жамоадагилар уни ёлғизлатиб қўйишаётгани йўқ. Ҳол-аҳвол сўраб, уй ишларига кўмак бериб туришади. Яқинда пенсиясига корхона ҳисобидан яна 30 сўм қўшиб моний соҳаларни ривожлантириш, ишчиларга моддий кўмак беришга сарфланади.

ВАЗнинг Хоразмдаги автомашиналарга техник хизмат кўрсатиш маркази умумхалқ ҳашари арафасида «ҳовли тўйини» нишонлаяпти. Жамоа эски бинодан замонавий, барча кулайликларга эга янги станцияга кўчиб ўтади. Шу боис хизматчилар ҳашарни ободонлаштириш ишлари билан боғлаб олиб боришади. Бир қатор Улуғ Ватан уруши ногиронларининг автомашиналарини бепул техник қаровдан ўтказиб бериш ҳам мўлжалланяпти.

ЯХШИ НИЯТЛАР

беришди. Ҳашар куни эса отанинг уйини таъмирлаш, ҳовлисини ораста қилиш режалаштириляпти.

Тўра ота сингари жамоада ишлаб, пенсияга чиққан юзга яқин киши бор. Буларнинг кўпчилигига ҳашар куни амалий кўмак берилади, Наврўзи олам кунларида бошланган савобли ишлар яна давом эттирилади.

— Корхонамиз ишчилари қишлоқда яшашади, — дейди завод директори Б. Юсупов. — Шуни ҳисобга олиб, таҳлил қилиб кўрсак, 29 оилада сигир йўқ экан. Биз уларга давлатдан қарз олиб бердик. Устига қўшиладиган фоиз ҳақларини завод тўлайди. Кўпчилик ҳовли-жой қиляпти, ўзимиз 30 оилага мўлжаллаб уй қуряпмиз. Ҳашар куни бу борада ҳам баҳоли қудрат ёрдам берамиз.

Турган гапки, 20 апрель куни корхонада ишлар тўхтамайди. Шу куни ишлаб чиқарилган 50 тонна толадан келадиган маблағ, ишлаб топилган ҳақ ҳам ижтимоий соҳаларни ривожлантириш, ишчиларга моддий кўмак беришга сарфланади.

Урганч шаҳрида Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган ҳамюртларимиз хотирасини абадийлаштириш кўп йиллардан буён армон бўлиб келаётган эди. Бундан бир неча кун бурун шаҳардаги уч жамоа ташаббус билан чиқишди. Улар умумхалқ ҳашари куни ўз иш жойларида меҳнат қилиш билан бирга, хотира хиёбонини обод этишда иштирок қилади, ўз маблағларининг муайян қисмини ёдгорликни тиклашга ўтказишади. Уларнинг бу ташаббусини шаҳардаги кўплаб корхоналар қўллаб-қувватлаб чиқишди. Масалан, 167-қурилиш тресги бинокорлари ёдгорликни бунёд этишда фаол қатнашишга бел боғлашган. Урганч ёғ-мой комбинати шу мақсад учун 50 минг сўм ўтказишни ният қилди.

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

КПСС Марказий Комитети Котибиятида

13 апрель куни КПСС Марказий Комитетининг Котибияти КПСС Марказий Комитети Бош котиби М. С. Горбачев раислигида партиянинг келгусидаги ишига оид бир қанча жуда муҳим масалаларни кўриб чиқди. Иқтисодий ва сиёсий соҳаларда вужудга келган вазиятни, муҳим қарорлар қабул этиш зарурлигини батафсил муҳокама қилиш давомида Марказий Комитет Котибияти КПСС Марказий Комитетининг Пленумини 24 апрель куни чақириш керак деган фикрга келди. Пленумда мамлакатдаги ва партиядаги аҳволга доир масалалар кўриб чиқилади.

(ТАСС).

Рўйхатдан ўтиш давом этмоқда

СССР Либерал-демократик партияси—оралиқ партиялари уюшмасининг қатнашчиларидан бири КПСС-дан сўнг иккинчи бўлиб қонуний мақомга эга бўлди. СССР Адлия вазирлигида либерал-демократлар билан бирга бошқа бир қанча ташкилотларнинг: ҳарбий хизматчилар ота-оналари Бутуниттифоқ кенгаши, собиқ ҳарбий хизматчиларни ҳимоя қилиш Бутуниттифоқ жамғармаси, Бутуниттифоқ урология уюшмасининг раҳбарлари рўйхатдан ўтганлик тўғрисидаги гувоҳномаларни олдилар.

Рўйхатдан ўтказилган партиялар ва ташкилотларнинг раҳбарлари ўз партиялари ва ташкилотларининг мақсадларини баён этдилар.

Г. ЗВЕРЕВ,
ТАСС мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДЕҲҚОНЧИЛИК-САНОАТ КОМПЛЕКСИНИ МОДДИЙ-ТЕХНИКАВИЙ ТАЪМИНЛАШ ВА ТЕХНИКАНИ РЕМОНТ ҚИЛИШ ДАВЛАТ-КООПЕРАТИВ КОМИТЕТИНИ ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА

Республика колхозлари, совхозлари, деҳқончилик-саноат комплекси корхоналари ва ташкилотларини ҳамда шахсий ёрдамчи хўжаликлар эгалари уюшмаларининг моддий-техникавий ва муҳандислик таъминотини тубдан яхшилаш, бозор иқтисодиётига ўтиш даври шароитида хўжалик алоқаларини ривожлантириш мақсадида қарор қиламан:

1. Деҳқончилик-саноат комплексининг моддий-техникавий ва муҳандислик таъминоти Бош бошқармаси, унинг республика, вилоят, районлараро ва район бўлинмалари негизида Ўзбекистон ССР Деҳқончилик-саноат комплексини моддий-техникавий таъминлаш ва техникани ремонт қилиш давлат-кооператив комитети тузилсин.

Ўзбекистон ССР Деҳқончилик-саноат комплексини моддий-техникавий таъминлаш ва техникани ремонт қилиш давлат-кооператив комитети фаолияти пайчиларнинг якка ва жамоа аъзолиги, кооператив, давлат, қўшма, ижарачи, хусусий ва жамоат ташкилотлари ва корхоналари ҳамда республика деҳқончилик-саноат комплекси соҳасида якка тартибда ишлаб чиқариш фаолияти билан шуғулланувчи шахсларнинг ихтиёрий иштироки қоидалари асосида амалга оширилади, деб белгилаб қўйилсин.

Ўзбекистон ССР Деҳқончилик-саноат комплексини моддий-техникавий таъминлаш ва техникани ремонт қилиш давлат-кооператив комитети ихтиёрий равишда шартнома асосида ўзининг тўла мустақиллиги ва ҳуқуқий шахс мақомини сақлаб қолган ҳолда Иттифоқ ва республика давлат, кооператив ва аралаш бирлашмалари ҳамда уюшмаларига қўшилиши мумкин.

Ўзбекистон ССР Деҳқончилик-саноат комплексини моддий-техникавий таъминлаш ва техникани ремонт қилиш давлат-кооператив комитети молия-иқтисодий, хўжалик ва ижтимоий фаолият билан боғлиқ барча масалаларни мустақил ҳал қилади, маҳсулот етказиб берувчилар, истеъмолчилар, пудратчилар, бюджет билан ҳисоб-китоб ишларини амалга ошириш учун банк муассасаларида пул ва хорижий валюта ҳисоб варақаларини очади, қисқа муддатли ва узоқ муддатли қарздан фойдаланади.

2. Ўзбекистон ССР Деҳқончилик-саноат комплексини моддий-техникавий таъминлаш ва техника ремонти давлат-кооператив комитети зиммасига қуйидаги вазифалар юклатилсин:

деҳқончилик-саноат комплекси истеъмолчиларини ишлаб чиқариш-техника учун мўлжалланган маҳсулотлар билан таъминлаш, маҳсулот етказиб берувчилар ва истеъмолчилар билан улгуржи савдо ва бевосита алоқалар йўли билан сотиладиган маҳсулотларни етказиб беришга доир ишларни ташкил этиш, шунингдек, битимлар, хўжалик шартномалари, ҳукуматлараро битимлар асосида маҳсулот етказиб берувчилар билан истеъмолчилар ўртасида воситачилик фаолиятини ривожлантириш;

республика деҳқончилик-саноат комплексининг ресурслари имкониятларидан фойдаланиб, моддий-техника воситаларини алмаштириш жамғармасини барпо этиш, заҳирани вужудга келтириш, бозорни барқарорлаштириш фондини барпо этишда қатнашиш, истеъмолчилар билан ишлаб чиқарувчилар ўртасида таркиб топган ишлаб чиқариш ва хўжалик алоқаларини қувватлаш ва ривожлантириш;

деҳқончилик-саноат комплекси истеъмол бозорининг ишлаб чиқариш-техника учун мўлжалланган моллар билан тўлдирилишига, савдо-воситачи ва тижорат ташкилотлари барпо этишга, улгуржи ёйма бозорлар ўтказишга кўмаклашиш;

хорижий фирмалар билан ташқи иқтисодий фаолиятни амалга ошириш;

деҳқончилик-саноат комплекси корхоналари ва ташкилотларининг қурилаётган ва янгиланаётган иншоотларини зарур материаллар, бутловчи буюмлар ва ускуналар билан таъминлаш;

шартнома муносабатлари негизида колхозлар, совхозлар ҳамда деҳқончилик-саноат комплекси бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотларига ишлаб чиқариш соҳасида хизмат кўрсатишни, техника ва машина-ускуналарни ремонт қилишни ривожлантириш.

3. Вазирлар Маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ И. Ҳ. Жўрабеков Ўзбекистон ССР Деҳқончилик-саноат комплексини моддий-техникавий таъминлаш ва техника ремонти давлат-кооператив комитети тўғрисидаги қарор ва Низом лойиҳаларини тайёрлаб, Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасига тақдим этсин.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри. 1991 йил 15 апрель.

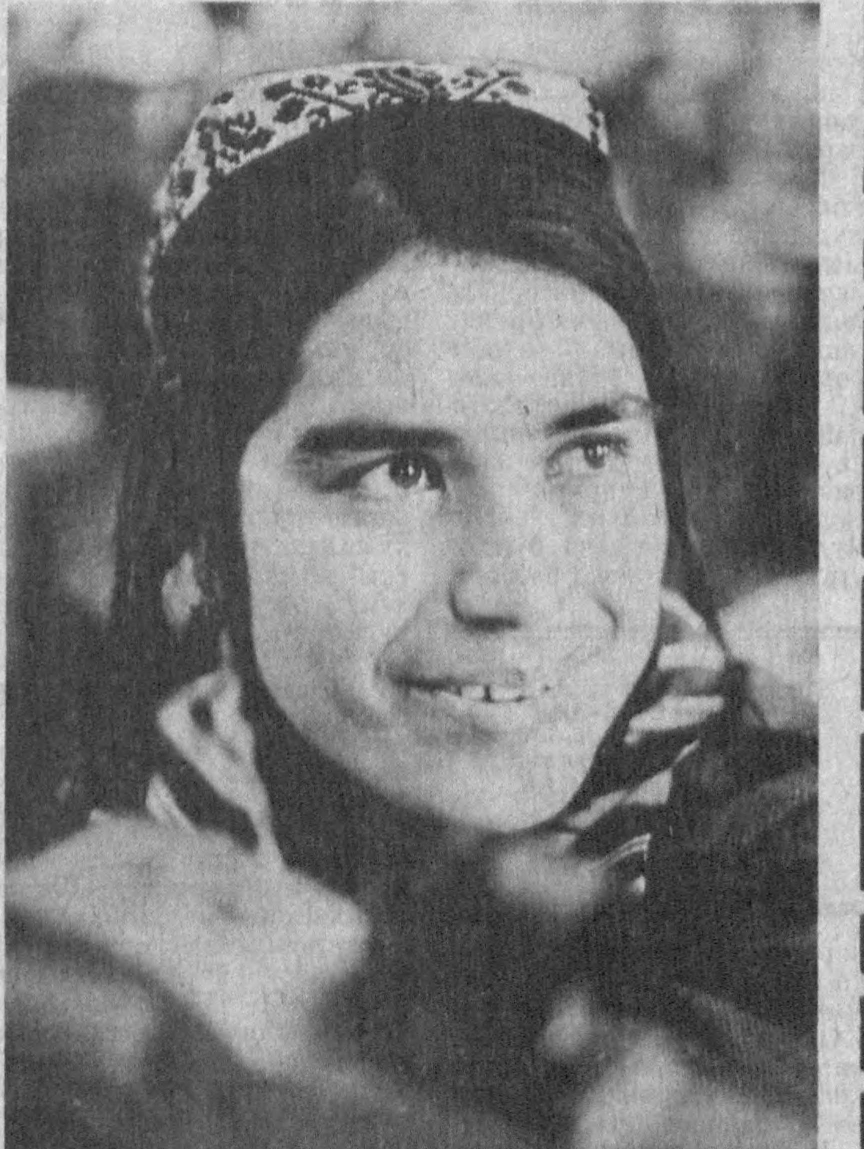

● Гавҳархон Қорабоеванинг Наманган бадиий буюмлар фабрикасига ишга келганига кўп бўлгани йўқ. Лекин у қисқа вақт ичида попопчилик касби сирларини пухта ўрганиб, илғорлар сафидан жой олди. Айни кунларда бу моҳир ишчи ойлик планларини 130—135 фоиздан бажармоқда.

Суратда: ишчи Г. Қорабоева.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

СССР ПРЕЗИДЕНТИ ЯПОНИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

СССР Президенти М. С. Горбачев Япония Бош министри Т. Кайфунинг таклифига биноан 14 апрель куни Москвадан Токиога жўнаб кетди. Расмий ташриф буюраётган Совет давлатининг бошлиғи билан бирга унинг сафарида ҳамроҳлик қиладиган СССР ташқи ишлар вазири А. А. Бессмертних, СССР маданият вазири Н. Н. Губенко, РСФСР Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари Б. М. Исаев, СССР ташқи иқтисодий алоқалар вазири К. Ф. Катушев, РСФСР ташқи ишлар вазири А. В. Козирев, РСФСР Олий Кенгаши Халқаро ишлар комитетининг раиси В. П. Лукин, Ёқут-Саха ССР Олий Кенгашининг Раиси М. Е. Николаев, КПСС Марказий Комитетининг котиби, КПСС Марказий Комитети Халқаро бўлимининг мудири, СССР Олий Кенгаши Халқаро ишлар комитетининг аъзоси В. М. Фалин, СССР Президентининг катта маслаҳатчиси А. Н. Яковлев жўнаб кетдилар.

Токиога бориш йўлида М. С. Горбачев Хабаровскда тўхтаб ўтади.

Аэродромда Совет давлатининг бошлиғини СССР вице-президенти Г. И. Янаев, СССР Олий Кенгашининг Раиси А. И. Лукьянов, СССР Бош вазири В. С. Павлов, СССР Хавфсизлик Кенгашининг аъзолари В. В. Бакатин, В. А. Крючков, Е. М. Примаков, Б. К. Пуго, Д. Т. Язов, КПСС Марказий Комитети Бош котибининг ўринбосари В. А. Ивашко, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Японияниг СССРдаги муваққат ишлар вакили Х. Сигета ва Корея Республикасининг СССРдаги элчиси Гон Ро Мен бор эдилар.

(ТАСС).

Вилоят партия комитетининг пленуми

Наманган вилоят партия комитети билан вилоят партия ташкилоти назорат-тафтиш комиссиясининг қўшма пленуми бўлиб ўтди.

«Республика партия ташкилоти Ҳаракат дастури ва Уставини турмушга татбиқ этиш ҳамда Ўзбекистон Компартияси XXII съезди талаблари асосида партия қуйи бўғинлари фаоллигини ошириш юзасидан вилоят партия комитетининг, назорат-тафтиш комиссиясининг вазифалари тўғрисида» Наманган вилоят партия комитетининг биринчи котиби Б. Ж. Ҳакимов маъруза қилди.

Вилоят партия ташкилотининг 1990 йилги бюджетининг ижроси ва 1991 йил бюджети тўғрисида ахборот тингланди.

(ЎзТАГ).

● Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасида ЮНЕСКОнинг «Буюк ипак йўли — мулоқот йўли» деб аталган халқаро экспедициясига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилот комитетининг мажлиси бўлди.

БУЮК ИПАК ЙЎЛИ БЎЙЛАБ

Мажлисда вазирликлар ва идораларнинг раҳбарлари, совет Маданият жамғармаси билан совет Тинчлик жамғармаси жумҳурият бўлимларининг, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, саёҳат уюштирувчи ва бошқа ташкилотларнинг вакиллари қатнашдилар.

Халқаро экспедицияга тайёргарликнинг бориши тўғрисида совет томонидан унинг илмий раҳбари, ЮНЕСКО лойиҳаси СССР Миллий Комитети раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги А. А. Асқаров ахборот берди.

Таъкидланганидек, экспедициянинг биринчи босқичи 19 апрелдан 18 июнгача дастлабки тарзда белгиланган Ашхобод, Олмаота йўли бўйлаб ўтади. Экспедиция қатнашчилари Ўрта Осиёдаги барча жумҳуриятлар ва Қозоғистон ҳудуди орқали ўтадилар. Экспедициянинг совет ва хорижий қатнашчилари автомобилларда кўплаб аҳоли пунктларидан ўтадилар. Йўл ҳаракати жадвали тузилган, бутун йўл давомида экспедицияни ташкилий жиҳатдан таъминлашга доир ишлар бошлаб юборилган. Бироқ хизмат кўрсатиш, маданий ва илмий дастур, ёдгорликларни таъмирлаш, йўлларни ободонлаштириш масалалари ҳали охиригача ҳал қилинмаган.

Экспедиция мукаммал тусда бўлиб, ундан илмий, тарғибот-ташвиқот, тижорат мақсадлари кўзланади. Унинг аъзолари турли-туман халқ оғзаки ижоди байрамларида қатнашадилар, қадимий халқ ҳунармандчилигининг тикланиши ва ривожланиши билан танишадилар. Дастурда ўзаро иқтисодий ҳамкорликни, савдо-сотиқни ташкил этиш, Шарқ билан Ғарб ўртасида халқаро миқёсда саёҳатчилар алмашишни ривожлантириш масалаларига катта ўрин берилган.

Жумҳуриятларнинг чегараларида экспедициянинг тантанали учрашувлари ҳам кўзда тутилган. Унинг қатнашчилари 28 апрель куни Қорақалпоғистонга етиб келишади, сўнг Ўзбекистон шаҳарлари — Хива, Бухоро, Қарши, Термизга боришади, Фарғона водийсида бўлишади.

Мажлисда вилоят ижроия комитетлари раҳбарларининг, экспедицияни ташкилий жиҳатдан таъминлашда масъул бўлган кишиларнинг ахборотлари тингланди.

Мажлис ишида Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари Э. Самандаров қатнашди.

(ЎзТАГ).

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Президентининг Фармони

КОРХОНА, БИРЛАШМА ВА ТАШКИЛОТЛАРНИ МОДДИЙ РЕСУРСЛАР БИЛАН ТАЪМИНЛАШГА ОИД ФАВҚУЛОДДА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Ишлаб чиқариш ва импорт ҳажмларининг қисқараётганлиги, шунингдек вужудга келган хўжалик алоқалари тобора бузилиб бораётганлиги оқибатида кўпгина корхоналар тўхтаб қолмоқда. Тартибсизликларнинг ва оммавий ишсизликнинг олдини олиш учун **қарор қиламан:**

1. Жумҳурият ва маҳаллий ҳокимият идораларига корхоналарнинг маҳсулотни жумҳуриятлар, ўлкалар ва вилоятлар ташқарисига олиб чиқишни тақиқлайдиган қарорларни, шунингдек жумҳурият ва маҳаллий ҳокимият ҳамда бошқарув идораларининг давлат буюртмаларини бажариш учун истеъмолчиларга ажратилган маҳсулотдан ўз билганича фойдаланиш тўғрисидаги қарорларини бир ҳафта ичида бекор қилиш таклиф этилсин. Шу муддат тугаганидан кейин мазкур қарорлар ҳуқуқий кучга эга бўлмайди.

2. Хом ашё, материаллар ва бутлаш буюмлари йўқлиги оқибатида корхоналар тўхтаб қолишининг олдини олиш мақсадида ҳамда жумҳуриятларнинг таклифларини эътиборга олиб, СССР Моддий ресурслар вазирлигига СССР ва жумҳуриятларнинг бошқарув идоралари тақдимномаларига биноан ёки улар билан келишиб:

ресурсларнинг ҳақиқий ҳолатини ва жумҳуриятлараро битимларни эътиборга олиб, 1991 йилги режаларда кўзда тутилган маҳсулотларни истеъмолчиларга етказиб бериш ҳажмларига аниқлик киритишга;

1991 йилнинг иккинчи-тўртинчи чоракларида эркин сотиш учун корхоналарга қолдирилган моддий ресурсларнинг бир қисмини марказлаштирилган тарзда тақсимлашга ижозат берилсин.

Шу билан бирга корхоналарнинг 1991 йил учун тузган шартномалари ва таркиб топган хўжалик алоқалари имкони бор даражада сақлаб қолиниши лозим.

3. «СССРда корхоналар тўғрисида»ги СССР Қонуни 23-моддасининг 2-бандида истисно тариқасида белгилаб қўйилсинки, 1991 йилда маҳсулот етказиб бериш учун СССР Моддий ресурслар вазирлиги томонидан бериладиган буюртмалар қайси идорага бўйсунишидан ва қайси ҳудудда жойлашганлигидан қатъи назар, барча корхоналар, бирлашмалар ва ташкилотларнинг бажариши учун мажбурийдир.

Буюртмаларни бериш шарти билан олинган шартномавий мажбуриятларни бажармаганлик учун корхона, бирлашма ва ташкилотларнинг масъулияти ушбу Фармонга мувофиқ маҳсулот етказиб бериш ҳажмлари ўзгаришини эътиборга олган ҳолда бошланади.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Президенти М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.
1991 йил 12 апрель.

СССР Вазирлар маҳкамасида

СССР Вазирлар маҳкамаси 1990 йил ғалла ҳосилини давлат ресурсларига қўшимча тарзда жалб этиш мақсадида 1990 йил ғалла ҳосилини қўшимча тарзда харид қилиш юзасидан СССР Вазирлар маҳкамасининг 1991 йил 16 февралдаги фармойишида кўзда тутилган тартиб ва шартлар амал қилиши муддатини 1991 йил 1 июнга қадар узайтиришга қарор қилди.

1990 йил ғалла ҳосилини қўшимча тарзда харид қилиш тартиби ва шартлари мазкур фармойишда кўзда тутилмаган иттифоқдош жумҳуриятларга ҳам тегишлидир. (ТАСС).

Тошкент вилояти Оржоникидзе районидаги нон маҳсулотлари комбинатида «Бошоқ» деб номланган янги кондитер булочкаси ҳамда «Ёдгорлик» қатлама патирини тайёрлаш йўлга қўйилди.

СУРАТДА: новвой Меҳри Ашурова янги хил нон маҳсулотларини тайёрлаётган пайт. М. НУРИДДИНОВ олган сурат.

Халқнинг манфаати — ҳамма нарсадан улуғ

ИЗЛАГАН ИМКОН ТОПАДИ

ЁКИ ИҚТИСОДИЙ ТАНГЛИК ДАВРИДА ЎЗ ИШЧИ-ХИЗМАТЧИЛАРИ ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯЛАНИШИНИ ТАЪМИНЛАЁТГАН ТАДБИРКОР КОРХОНА ТАЖРИБАСИ ХУСУСИДА

Тасаввур қилинг: ўғлингиз йигитлик бурчини ўтагани армия хизматига жўнайди. Икки йил ўтиб, илгариги ўз иш жойига учрашгач, уйига корхонаси берган омонат дафтарчаси билан қайтиб келади. Дафтарчада эса унинг ҳисобига 200 сўм ёзилган бўлади.

— Бу ерда ажабланишнинг ҳеч ҳожати йўқ, — деди Тошкент вилоят юк ташиш автокорхоналари концернининг бош директори Собир Юсупов. — Яқиндан бошлаб бу нарса бизнинг барча корхоналаримизда одатий ҳолга айланади. Нега дейсизми? Мана эшитинг. Кўпчилик ёшлар армия хизматигача шофёр бўлиб ишлашади. Хизматни тугатишгач, ҳаёт тақозоси биланми... бошқа соҳаларга ўтиб кетишади. Эндиликда биз бунинг олдини оляпмиз. Ёшлар танлаган касбларини мукаммал эгаллашлари, ўзлари ишлаган қадрдон даргоҳга мустаҳкам боғланишлари учун қулай шароитлар яратиб беряпмиз.

Юқоридаги янгилик Солдатскоедаги 81-автокорхонамизда биринчи бўлиб жорий этилди. Бу ерда армия хизматига кетган 4 нафар ёш ҳайдовчи номига омонат дафтарчаси очиб қўйилди. Улар армиядан қайтиб, жонажон корхоналарига келишлари билан ҳар бирига ҳисоб счёти очилган омонат дафтарчалари тутқазилди. Тўғриси, бизда ёшларнинг ҳам, кексаларнинг ҳам ижтимоий аҳволини ўнглаш учун баббаравар ҳаракат қилинмоқда.

Дарҳақиқат, концернда бу борада анчагина хайрли ишлар амалга оширилаяпти. Ҳозир бу ерда қарийб беш мингдан зиёд ишчи-хизматчи меҳнат қилади. Уларнинг иш ва яшаш шароитини яхшилашнинг ўзи бўлмайди, албатта. Бунинг устига яқин-яқинларгача автокорхоналарга тушган фойданинг анчагина қисмини юқори ташкилотлар олиб қўйишар, тер тўкиб ишлаганлар эса бир чеккада қолиб кетаверар эди.

Ўтган йили вилоят юк ташиш автокорхоналари ҳайдовчилари талаби билан бирлашмадан концернга айлантирилди. Янги тузилманинг вазифалари аниқ белгилаб олинди. Ҳайдовчидан тортиб созловчигача, муҳандисдан раҳбар ходимгача янгича шароитда ишни тубдан ўзгартиришга, тартиб-интизомни мустаҳкамлашга эътибор бераётир. Шу тариқа концернда юк ташиш ҳажми бўйича 1990 йилги режалар 104,7 фоиз ошириб бажарилди. Пландан ташқари олинган соф фойда ҳам салмоқли бўлиб, 8,3 миллион сўмни ташкил этди. Ўтган йили ана шу фойдадан меҳнатчиларнинг ижтимоий шароитларини яхшилаш учун 415 минг сўмдан зиёд маблағ сарф қилинди.

Айниқса, пенсионерларга, меҳнат ва уруш фахрийларига эътибор кучайтирилди. Уларнинг пенсия пуллари концерн ҳисобидан ошириб қўйилди. Ўтган йилдан бошлаб эса бир жойда 15—20 йил ишлаб пенсия ёшига етган ишчи-хизматчиларга пенсияга чиқишдан олдин 2—2,5 минг сўм ёрдам пули бериладиган бўлди. Жумладан, 28 нафар кишига ана шу йўл билан 34610 сўм нақд пул ажратилди.

Автокорхоналарда ишлаётган аёлларга ҳам алоҳида қулайликлар яратилди. Улар иш соати қисқартирилиб, тегишли имтиёзларга эга бўлишди. Жумладан, ёш болали аёлларга фарзандлари 3 ёшга (илгарилари 1,5 ёшгача эди) тўлгунга қадар нафақа пули тўланиши белгилаб қўйилди. Бундай имтиёзлар концернга қарашли 2-Чирчиқ, 16-Бекобод, 72-Ангрен, 122-Бўка ва бошқа автокорхоналарда дадил жорий этилди.

Концернда уй-жой муаммосини ҳал этишга раҳбарият янгича ёндашди. Бу ерда қисқа вақт ичида мутахассислар тегишли ташкилотлар билан ҳамкорликда «Уй-жой» дастурини ишлаб чиқишди. Унда уй-жойга муҳтож барча ишчи-хизматчилар 1993 йилгача уй билан таъминланиши кўзда тутилган. Дастурда белгиланган ишларни амалга ошириш тезлик билан бошлаб юборилди. Ўтган давр мобайнида ишчи-хизматчиларга 156 квартира қуриб берилди.

Бундан ташқари концернга қарашли автокорхоналарда якка тартибда уй қурмоқчи бўлган ҳайдовчиларни рағбатлантириб бориш, имконият даражасида тегишли ёрдам бериш, ер ажратиш йўлга қўйилди.

Биргина мисол. Янгибозордаги 121-автокорхона ҳайдовчиси Маҳмуджон Топилов ҳам уй қуриш ташвишига тушиб қолди. Ўйлаб қаралса, уй қуришнинг ўзи бўлмайди. Маблағ, қурилиш материаллари дегандай... Яна томорқа жой масаласи. Қурилиш материалларини топишнинг ўзи эса амри-маҳол. Боз устига нархи ҳам осмонда. Нима қилсам экан, деб турганида Маҳмуджоннинг бахтига ўзи ишлаётган корхона маъмурияти ёрдамга келди. Унга корхона ҳисобидан уй қуриб олиши учун 8 сотих ер, 3 минг сўм процентсиз қарз ажратилди. Шу-шу бўлдию, Маҳмуджон уйини битказиб олди. Очиғи, корхонанинг зарур пайтда берган ёрдами ҳайдовчига қўл келди. М. Топилов ҳам қарздор бўлиб қолмади. Қайтанга рағбатдан руҳланиб, унумли меҳнати билан автокорхона режаларининг бажарилишига салмоқли ҳисса қўша бошлади.

Тўғриси, концерн ҳаётидан бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Янгибозордаги 121-автокорхонанинг ўзида уй қуриш ниятида юрган 18 нафар кишига ўтган йили қарийб 55 минг сўм процентсиз қарз берилди. Умуман, концерн бўйича эса шу мақсадлар учун 183 минг сўм сарфланди.

Бундай енгилликлар эндигина турмуш қурган ёш оилаларга ҳам яратилди. Уларга оилавий шароитларини ўнглаб олишлари учун имтиёзли қарзлар берилди. Масалан, Пискентдаги 82-автокорхонада 13 та янги оилага 67 минг сўм ссуда ажратилди.

Шу ерда бир нарсани айтиб ўтиш лозим. Юқорида таъкидланган қулайликларнинг барчаси ўз-ўзидан бўлгани йўқ. Бунинг учун концерн раҳбарларидан тортиб иқтисодчи-ю, етакчи мутахассисларгача анча бош қотиришди. Тўғриси, улар «излаган имкон топади» деган нақлга амал қилишди. Автокорхонадаги ички имконият ва резервлар ҳисобга олинди. Бошқа соҳаларга ажратилаётган маблағларни бироз камайтириб бўлса-да, ишчи-хизматчилар эҳтиёжини қондиришга, уларнинг турмуш ва иш шароитларини яхшилашга сарф-харажатлар кўпайтирилди.

Энг муҳими, ўзлари ишлаб топган соф фойдани қайси мақсадлар учун тақсимлаш автокорхоналар ихтиёрига ҳавола этилди. Бу эса ҳар бир автокорхона раҳбаридан фойдани сарфлашда ўта тадбиркор бўлишни талаб этмоқда. Шу боис ҳам концернга қарашли барча ташкилотларда етти ўлчаб, бир кесишга ҳаракат қилиняпти. Бинобарин, ишлаб чиқаришни техник жиҳатдан қайта жиҳозлаш, автокорхоналарни замонавий юк автомашиналари билан таъминлаш масалалари ҳам эътибордан четда қолгани йўқ. Буларнинг барчаси баббаравар ҳал этиляпти.

Концернда айни пайтда нарх-наво ошиши муносабати билан ўз меҳнатчиларини ижтимоий ҳимоялаш чора-тадбирлари ишлаб чиқилмоқда. Жумладан, қисқа муддат ичида ишчи-хизматчиларга ва уларнинг фарзандларига компенсация тўлаш жорий этилди. Шу мақсадларга март ойининг ўзидаёқ 446820 сўм сарфланди. Ҳозир кейинги тўққиз ой учун компенсация тўлашга маблағ қидириляпти. Бу сарф-харажатлар концерн ишлаб топган фойда ҳисобидан бўлиши кўзда тутилмоқда.

Яқинда концерн раҳбарлари бу йўналишда меҳнат аҳли учун яна бир қулайлик яратишни режалаштирди. Тез орада автокорхоналар ишчи ошхоналарида тушлик овқатни бир сўмгача арзон нархда сотиш йўлга қўйилади. Шу мақсадлар учун йил охиригача 1 миллион 655 минг сўмлик маблағ ажратилади.

— Албатта, ўз ишчиларимизнинг ижтимоий аҳволини ўнглаш йўлидаги хайрли тадбирларимизни ҳали яна давом эттираверамиз, — деди концерн бош директори. — Бунинг учун имконият ҳам, тегишли маблағ ҳам топилади. Эндиликда ҳайдовчи, таъмирловчи, механик, қўйинг-чи — барча мутахассислар ўртасидаги ҳамжиҳатликни янада мустаҳкамлаб, рисоладагидек иш олиб борсак.

Дарвоқе, сўнгги янгилик. Концерн аҳли бу йил юк ташиш ҳажми бўйича зиммадаги биринчи квартал топшириғини 102 фоиз бажариб, режадагидан 2,2 миллион сўм кўп соф фойда олди. Улар ушбу маблағнинг бир қисмини ўзлари учун яна қўшимча енгилликлар яратишга сарфлашни мўлжаллаб туришибди. Очиғи, бозор иқтисодиёти шароитида янгича ишлашни хоҳлаган барча корхона ва ташкилотлар концерн фаолиятидан ҳар қанча ўрнак олса арзийди. Зотан, бу ерда меҳнат аҳлининг фаровонлигини ўйлаб иш юритиш бош мақсадга айланган.

А. БОЛИЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ХИЁНАТ ЭМАСМИ?

Апрель ойининг бошларида Жиззах вилояти ички ишлар бошқармасининг ижтимоий мулкнинг талон-торож қилинишига қарши кураш бўлимига Зоминдан шошилинч хабар келди. Унда айтилишича «Прогресс» давлат хўжалиги ҳудудидаги Оқар қишлоғи хонадонларининг бирида шубҳали воқеалар содир бўлаётган экан. Зудлик билан бўлим ходимларидан махсус гуруҳ тузилиб Зомин район ички ишлар бўлими ва прокуратура ходимлари билан ҳамкорликда ишга киришилди. Ходимлар айтилган манзилга пинҳона боришганида Бердиёр Довуровнинг ҳовлисида бешта юк машинаси турарди. Ички ишлар ходимлари воқеани кузатишгач, ҳовлига киришга қарор қилдилар. Буни қарангки, давлат белгиси 41—55 СИО, 53-97 СИЛ, 85—92 СИЛ, 31—17 СИЛ бўлган юк тўла КаМАЗ ва ЗИЛ машиналари ҳамда ҳеч қандай белгиси бўлмаган янги КаМАЗ автомашинаси брезент билан қопланиб, тахталар билан мустаҳкамлаб ташланган ва узоқ сафарга шай бўлиб турарди. Воқеанинг бундай ривожини кутмаган ҳайдовчилар машиналарини ташлаб қочишга тушдилар. Аммо «бузоқнинг югургани сомонхонагача» деганларидек, улар узоққа боролмадилар.

Уй эгаси — Зоминдаги «Қурувчи» кооперативининг раиси Бердиёр Довуров юкларни Кемерово вилояти Киселевск шаҳридаги «Астра» фирмаси раиси Б. Н. Труновга қарашли эканлигини айтди. Автомашиналарда жами 50 га яқин турли хил, аммо ўта ноёб саноат моллари юкланганлигининг гувоҳи бўлдик. Жумладан, хорижда ишлаб чиқарилган 1728та шарф, 31 та сочиқ, ҳар бири 8 минг сўм турадиган Югославияда тайёрланган 5 та аёллар пальтоси, донаси 700 сўмлик аёллар жемпери, итальян туфлиси, жами нархи 1800 сўм бўлган тўшак ёпқичлар ва бошқа кўпдан-кўп моллар бор эди. Шунингдек, бошқа жумҳуриятга жўнатилаётган юклар орасида шундай хўжалик ва маданий моллар ҳам бор эдики, уларни кўпгина ўзбек харидорлари ҳатто тушларида ҳам кўришмаган. Булар ҳар бири 15 минг сўмлик «Панасоник» телефон аппаратлари, ҳар бири 10 минг 500 сўмлик «Бродо» радиотелефони, ҳар бири 80 сўмлик жами 474 та 3 литр сиғимли Хитой термоси, донаси 15 сўмлик жами 2180 та термос, Хитойда ишлаб чиқарилган 278 та тикув машинаси ва унинг шунча курсиси, шунингдек Германияда тайёрланган келин-куёвларга мос 24 та мебель гарнитурлари бор эди. Қўйингчи, бу ерда Янгийўлда ишлаб чиқарилган диванлару «Роҳатбахш» виноларни ҳам эсдан чиқаришмаган экан.

Хўш, жумҳуриятимизда бу молларга ўта эҳтиёж сезилиб турган бир пайтда республика Президенти Фармонларига, Президент ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси қарорларига хилоф иш тутиб жиноятга қўл ураётганлар кимлар? Ўз халқининг ризқини қийиб, ўзгаларга мол улашаётган, аслида фақат ўзининг жиғилдонидан бошқа нарсани ўйламайдиган савдо ходимлари кимлар? Ўйлаймизки, тез орада бу саволларга жавоб топилади.

Яна савдо ходимларининг қинғир ишларини исботлайдиган мисоллар келтирмоқчимиз. Арнасой районидаги Тимошенко номли давлат хўжалиги ҳудудидаги ишчилар ошхонасида меҳнат қилувчи тошкентлик Ботир Зоитов ҳам устаси фаранглардан чиқиб қолди. У чўлқуварларни ширинликлар билан таъминлашни ўз зиммасига олган кўринади. Фақат қандай нархда денг? Рейд давомида Б. Зоитов турли ширинликларни белгиланганидан икки ва уч баробар оширилган нархда сотаётганда қўлга тушди. Унинг иш жойи тинтиб кўрилганида 247 қути «Шалуня» шоколади, 104 қути мармелад, жами 117 килограмм бошқа турдаги конфетлар яшириб қўйилганлиги маълум бўлди.

Жиззах шаҳар умумий овқатланиш корхонаси дўкончиси бўлиб ишлаган А. Қўлдошева ўз уйида рейд қатнашчиларига 25 килограмм сариёғни ўзи хоҳлаган нархда сотди-ю, тузоққа илинди. Аммо Қўлдошева шунда ҳам қайсарлигини қўймади. Ички ишлар ходимларини уйига киритмай тураверди. Сабаби эса кейинроқ аниқ бўлди. Унинг уйи тинтиб кўрилганида диван тагига яширилган 10 қути сариёғ чиқди.

Жиззах шаҳри марказидаги «Зебо» дўконининг пойабзал бўлими мудири А. Норматов ҳам 24 минг сўмлик молни пештахтага чиқариш ўрнига яшириб қўйган экан. Буни қарангки, дўконнинг бошқа учта бўлимида ҳам харидоргир моллар бекитиб қўйилган жойидан топиб олинди. Афтидан дўкон ходимлари нарх-навонинг кўтарилиб турганидан унумли фойдаланишаётгангa ўхшайдилар...

Афсуски, вилоят дўконларида шу каби қонунбузарлик ҳоллари кўплаб учраб турибди. Масалан, ички ишлар органлари ходимлари 30 га яқин дўконда 70 минг сўмликка яқин харидоргир моллар яшириб қўйилганлигини аниқлашди. 108 марта харидорни алдаш, ҳақидан уриб қолиш ҳоллари қайд этилди. Хўш, аҳвол шу тарзда давом этаверадиган бўлса дўкон пештахталарига мол чиқадими? Бизнингча юқоридаги каби салбий ҳолларга энг аввало савдо ташкилотлари раҳбарларининг масъулиятини кучайтириш, улардан қаттиқ талаб қилиш билан эришиш мумкин. Бу ишда кенг жамоатчилик ҳам фаол иштирок этмоғи зарур.

Б. САТТОРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

А. ДАРМЕНОВ,
Жиззах вилояти ички ишлар бошқармаси ижтимоий мулкнинг талон-торож қилинишига қарши кураш бўлими бошлиғи.

ДЕҲҚОН ЁРДАМ КУТЯПТИ...

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ НАЗОРАТИ ҚЎМИТАСИДА

Баҳор ўрталади. Ҳар бир кун ғанимат. Деҳқон далага чиқиб кетди. Экиш-тикиш авжида. Республика Президенти Фармони билан томорқали бўлиб қолган кишиларга жойларда қандай ёрдам кўрсатиляпти! Бу ишни умуман қониқарли деб бўладими! Ўзбекистон ССР Халқ назорати қўмитаси яқинда Тошкент вилоятининг Орджоникидзе районида ана шу муҳим масалани атрофлича ўрганди.

Районда меҳнатни ташкил этишнинг илғор усулларини, бригада, оилавий ва жамоат пудратини, фермерлик ва ижара муносабатларини жорий этиш асосида қишлоқ хўжалигини ривожлантириш бўйича кўпгина ижобий ишлар қилинмоқда. Ўтган икки йилда 3103 оилага томорқа учун ер, уй-жой қурилиши ва чорва молларини сотиб олиш, томорқасида деҳқончиликни ташкил этиш учун 4,2 миллион сўм миқдорида пул қарз берилди. Шунингдек кишиларга 938 бош бузоқ, 3,4 минг тонна озуқа, 7,5 минг куб метр ёғоч-тахта, 2,9 минг дона шифер сотилди.

Назорат қўмитаси шунингдек, ишдаги камчиликларга эътиборни ҳам қаратди. Деҳқончилик саноати комплекси, айрим давлат ҳамда жамоа хўжаликлари раҳбарлари деҳқон ва чорвадорларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликларини ривожлантиришга етарли ёрдам кўрсатмаяптилар. Бу айниқса илғор тажриба ва замонавий технологияни жорий этишда яққол сезиляпти. Масалан, Оржоникидзе номли давлат хўжалигидаги тўрт деҳқончилик участкасининг биронтаси ҳам эҳтиёж миқдоридаги пленка ва яшчиклар билан таъминланмаган. Тайёрловчилар улар етиштирган маҳсулотларнинг бир қисмини вақтида қабул қилишмагани кўпгина оворагарчилик ва нобудгарчиликка олиб келди. Давлат хўжалиги ана шунинг ўзидан 542 минг сўм зарар кўрди.

Хўжалик раҳбарлари шунингдек, ижарачилар ва пудратчи звеноларни кичик механизация воситалари, ёқилғи-мойлаш материаллари ва эҳтиёт қисмлар билан таъминлашга ёрдам бермаяптилар. Ўтган йили «Сортсемовощ» ташкилоти районнинг картошкачиликка ихтисослаштирилган ижарачилари ва пудратчи звеноларига сифати паст, экиш муддати эса турлича бўлган уруғлик бергани сабабли картошка етиштириш режаси бажарилмади, бундан 600 минг сўм зарар кўрилди. Хўжаликларда мева-сабзавот омборхоналари ва қайта ишлаш цехларининг қуввати ниҳоятда паст.

Р. Мусамуҳамедов номли, «Қибрай» давлат хўжаликларида ва «Қизил Ўзбекистон» колхозида ижарачилар ва пудратчилар, оилавий звенолар ва деҳқон хўжаликлари билан тузилган шартномалар нотўғри расмийлаштирилган. Уларда мажбурият олган томонларнинг имзоси ҳам йўқ. Тежамкорлик учун мукофотлаш ёки ортиқча ҳаражат учун чегириб қолиш шартлари кўзда тутилмаган. Шу боис хўжаликларда бригадалар ва ижарачилар билан ўзаро муносабатларнинг илғор шакллари қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларига ёйилмаяпти.

Ўзбекистон ССР Президентининг фуқароларга томорқа учун ер ажратиш ҳақидаги Фармони ва ҳукумат қарорлари айрим хўжаликларда тўла ижро этилмаяпти. Ҳозиргача райондаги колхозчилар, давлат хўжалиги ишчилари ва хизматчилари оилаларининг ҳаммаси ҳам ер участкалари билан таъминланганича йўқ. Айни пайтда Тошкентда яшовчи ва район учун сира ҳам алоқаси бўлмаган кишиларга ер участкаси ажратилаётгани каби ҳоллар ҳам рўй беряпти. Масалан, Р. Мусамуҳамедов номли давлат хўжалигида 14 участка Тошкент шаҳрида яшайдиган фуқароларга берилган. Ҳолбуки, хўжаликнинг ўзида 68 оила ерга муҳтож. Бундан ташқари, якка тартибда уй-жой қураётган кишиларнинг аксарият қисми моддий-техника ёрдами кўрсатилмагани сабабли ўзларига ажратилган ер участкаларини ўзлаштира олмай келяптилар. Шахсий хўжаликларни сув билан таъминлаш ҳақидаги қарорлар ҳам амалга ошмаётир. Чунончи, «Қизил Ўзбекистон» колхозида аҳоли томорқасига сув бериш билан ҳеч ким шуғулланмаяпти. Р. Мусамуҳамедов номли давлат хўжалигида эса насос станцияси қурилиши чўзилиб кетди.

Баҳор кутиб турмайди, бой берилган ҳар бир кун кузги хирмон салмоғини енгиллаштириб қўйиши ҳаммага, шу жумладан ўзлари бошчилик қилаётган хўжаликдаги ижарачи, пудратчи ва деҳқонларга зарур пайтда ёрдам қўлини чўзмаётган раҳбар ходимларга ҳам аён. Ҳозир бугунги ишни эртага қўядиган вақт эмас. Ўзбекистон халқ назорати қўмитаси текшириш якунларини муҳокама қилар экан, район ижроия комитети ва хўжаликларнинг раҳбарлари диққатини ана шунга қаратди, рўй бераётган камчиликларни зудлик билан тугатиш, деҳқон хўжалигига зарур ёрдам кўрсатиш лозимлигини қайд этди.

А. РЎЗИЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ҲАМДЎСТЛИК

● Андижонда анъанавий Хитой халқ табобати маркази очилмоқда. Андижон вилоят ижроия комитетининг «Анжан» тармоқлараро иқтисодий ва илмий ҳамкорлик уюшмаси билан Хитой Халқ Республикасидаги Шинжон уйғур мухтор жумҳурияти Шинжон халқаро компаниясининг фан-техника жамияти маркази шу ҳақда шартнома тузди.

Андижон марказида бир йил давомида Урумчидан келган, турли мутахассисликларга эга бўлган ўн нафар хитойлик шифокор ишлайди. Янги табобат муассасаси маҳаллий тиббиёт ходимларига игна билан ҳамда Шарқ табобатининг бошқа усуллари билан даволашда усулий ва амалий ёрдам кўрсатишни, беморларни улар яшайдиган жойда — Ўзбекистоннинг турли районларига бориб қабул қилиш ва даволашни режалаштирган. (ЎзТАГ).

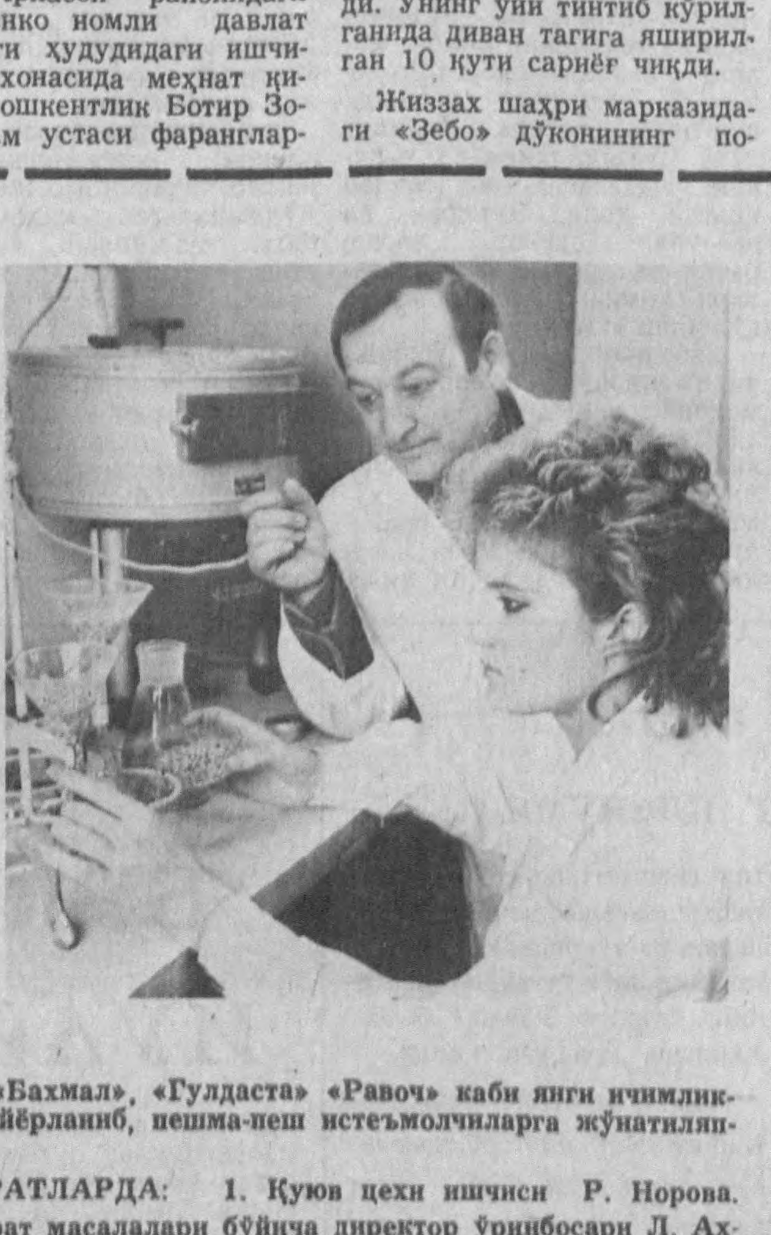

ЧАНҚОҚБОСДИ ИЧИМЛИКЛАР

◆ Самарқанд пиво заводида спиртсиз сархил ичимликлар тайёрлашга алоҳида эътибор берилияпти. Янги турдаги чанқоқбосди ичимликларни ишлаб чиқаришга жорий этишда Ф. Қодиров, Ф. Юсупова, Н. Эгамбердиев, Л. Кобец ва М. Усмонов сингари новатор ишчи ва мутахассисларнинг ҳиссаси катта бўляпти. Ҳозир корхонада «Янтоқ», «Бахмал», «Гулдаста» «Равоч» каби янги ичимликлар тайёрланиб, пешма-пеш истеъмолчиларга жўнатиляпти.

СУРАТЛАРДА: 1. Қуюв цехи ишчиси Р. Норова. 2. Сифат масалалари бўйича директор ўринбосари Л. Аҳроркулов ва микробиолог А. Муҳаммадсодиқова янги маҳсулотни синовдан ўтказишмоқда.

Ғ. АЛИЕВ олган суратлар.

УЛЬТРАТОВУШ ЁРДАМИДА

● Тошкент автомобиль ва йўллар олий илмгоҳи олимлари билан «Средазкабель» мутахассислари ишлаб чиққан қисқа тўлқинли қурилма мазкур ишлаб чиқариш бирлашмасида брак маҳсулотлар миқдорини кескин камайтиришга ёрдам берди.

Бундан бир неча йил илгари биргаликда изланиш бошланганди. Қудуққа тушириладиган нефть насослари учун кабель ишлаб чиқариш вақтидаги бракнинг ўзи бу корхонада 300 тонна атрофида бўларди. Полиэтилен билан қопланган мис сим чиқиндига чиқариб юбориларди. Бундан юзлаб минг сўм зарар кўриларди. Муаммонинг моҳияти шунда эдики, шикастланган полиэтилен қобиғини қайта тиклаш, симнинг хоссаларини қайтариш лозим эди.

Ана шу нарсаларни тиклайдиган дастлабки ультратовушли қурилма жуда оғир ва қўпол бўлган. Мана, унинг янгиси ҳам тайёр. Қурилмадан фойдаланилган ярим йил ичида барча сарф-харажатлар қопланди.

(ЎзТАГ).

● *Президент Фармони қандай бажариляпти?*

СЎРАСАНГ, БАҲОНА КЎП

Норгул Ҳидирова эсини танибдики, меҳнат қилади. Тиним билмайди. Боиси, турмуш ўртоғининг кўзи ожиз, ногирон. Бундай шароитда фарзандларини оёққа турғазиш осон эмас.

Биз шахсий ёрдамчи хўжаликлар иттифоқи Ғиждувон район уюшмаси раиси муовини Содиқ Толибов, унинг Улфатбиби қишлоқ Кенгаши ижроқўмидаги ёш ҳамкасби Меҳриддин Жўраев билан шу ҳовлига кирдик.

Бутун томорқага уй эшигигача буғдой экиб ташланган. Томорқанинг қоқ ўртасида ночор бир уй қурилган. Норгул опа тўнғич ўғлини минг орзу — умид билан уйлантириб, шу уйга жойлаштирганди. Бироқ бири икки бўлавермагач, келини икки боласини етаклаб хонадонни тарк этди. Ёш оилага уй-жой учун ер ажратилганида балки бундай бўлмас эди-ми?

— Агар Президентимиз фармонига биноан даладан беш сотих қўшимча ер берилганида томорқамга озуқа ўрнига сабзавот экмасмидим, — дейди Норгул опа ўкинч билан. — Раисимиз эса икки йилдирки, қуруқ ваъдадан нарига ўтмайди.

Биз қўшни қишлоққа йўл олар эканмиз, йўлда Ленин номли жамоа хўжалиги раиси Элмурод Холовга рўпара келдик. «Темирни қизиғида бос», деганларидек Норгул Ҳидирова сингари колхозчилар ҳануз ер ололмаётгани сабабини сўрадик.

— Улар уйларининг ёнидан ер сўрашади. Бизда эса бундай имконият йўқ, — деди у лоқайдлик билан.

Ленин номли жамоа хўжалигининг экин майдони 1200 гектар. Ваҳолонки, хўжаликда 2600 дан зиёд хонадон бор. Бундай шароитда раҳбарият томорқа бериш масаласини иложи борича пайсалга солишга уринмоқда.

Ўтган йили жамоа хўжалигидаги 1583 шахсий хўжаликка 118 гектар майдон томорқа учун ажратилди. Қолган хонадонлар ҳамон раисдан эҳсон кутишмоқда. Бу йил 287 хўжаликка 28 гектар майдонни тақсимлаш кўзда тутилган. Ҳозиргача эса 115 хўжаликка қўшимча томорқа берилган, холос.

Ленин номли жамоа хўжалиги қишлоқларини айланар эканмиз, аҳволи ночор хонадонларга кириб чиқдик. Уларга мол сотиб олиш, шахсий ёрдамчи хўжаликни тиклаш учун Президент ажратган бир миллиард сўмдан ўз улуши берилиши керак. Агар бу ишда тегишли назорат бўлмаса, берилаётган имтиёзлардан яна бошқа кишилар фойдаланиб қолиши мумкин. Бу эса бозор иқтисодиёти шароитида қишлоқдаги камбағал оилалар аҳволини янада мушкуллаштиради.

Хўжаликда ўтган йили аҳоли томорқаларидан қанча маҳсулот топширилганини ҳеч ким билмайди. Бундай аҳвол бу йил ҳам такрорланиши мумкин. Чунки хўжаликда уюшма ходими М. Жўраевдан бошқа ҳеч ким бу масала билан шуғулланмаяпти. Кейинги икки ой ичида у фақат битта қишлоқ хонадонларидаги томорқа ҳисобини олишга улгурди.

Хўш, нега энди бу ишга қишлоқдаги фаолларни жалб қилиб бўлмас экан. Партия ташкилоти нима билан шуғулланяпти? Ҳозир қишлоқда бундан ҳам долзарб масала борми?

Умуман, районда бу соҳадаги барча ташвишлар шахсий ёрдамчи хўжалик эгалари иттифоқи район уюшмаси ходимлари зиммасига ташлаб қўйилган. Уюшманинг эса ҳар бир қишлоқ Советида бир ходими бор. Фаоллар энди танланмоқда. Натижада вазифалар юки оғирлик қилиб, айрим жойларда маълумотномалар ҳавойи рақамлар билан тўлдирилмоқда.

Чунончи, Соктаре қишлоқ Кенгаши ижроқўмидан келган маълумотнома диққатимизни тортди. Унга кўра «Ленинизм» жамоа хўжалигида ўтган йили 209,39 гектар майдон томорқа учун ажратилган. Шу йилнинг биринчи кварталида ҳам бу рақам ўзгаришсиз қолдирилган. Ҳолбуки, ҳамма жойда ер бериш давом этяпти. Фақат шу уч ойда районда 2390 хонадонга 251 гектар ер тақсимлаб берилди.

Районда шахсий ёрдамчи хўжалик эгалари билан маҳсулот топширишга шартнома тузиш қониқарли эмас. Ҳозиргача колхозчиларнинг 45 фоизи билан сут топширишга шартнома тузилган, холос. Гўшт топшириш бўйича шартномалар умуман тузилмаган.

Шахсий ёрдамчи хўжалик Ғиждувондек аҳоли тиғиз жойлашган районда кўпгина оилалар учун ҳаётмамот масаласидир. Бу ишга эътиборсизликни асло кечириб бўлмайди!

Н. НАИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«Совет Ўзбекистони» материаллари изидан

«ҚОНУН — ТАРТИБ ПОСБОНИ»

Рўзномамизнинг шу йил 24 январь сонида чоп этилган юқоридаги сарлавҳали мақолада Наманган областида табиатни муҳофаза қилиш ишлари талаб даражасида эмаслиги, бундан аҳоли азият чекаётганлиги танқид қилинганди. **Наманган область ижроия комитетидан расмий жавоб олинди.**

— Мақолада кўрсатиб ўтилган фактларни чуқур ўрганиб чиқиш мақсадида комиссия тузилиб, унда қайд этилган саноат корхоналари иш фаолияти таҳлил қилиб чиқилди.

Камчиликларни бартараф этиш ҳамда экологияни яхшилаш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар белгиланди. Уларнинг амалга оширилиши натижасида саноат корхоналари томонидан табиатни муҳофаза қилиш учун 3 миллион 110 минг сўм капитал маблағ тўла ўзлаштирилди. Вилоятдаги мавжуд 31 та сув тозалаш иншооти жорий ремонтдан чиқарилди. Оқава сувларни тозалаш сифати бирмунча яхшиланди.

Мақолада кўрсатиб ўтилган «Узбеккровля» комбинатида ўн учинчи беш йилликда табиатни муҳофаза қилиш программаси тузилиб, келажакда қилинадиган ишлар режаси белгилаб олинди. 1991 йилда ҳавога ташланаётган чиқиндилар миқдори рухсат этилган нормадан ошмаслигини таъминлаш тадбирлари белгиланди.

Вилоят «Водоканал» бошқармасида ёшларнинг илмий-техника ижодиёти маркази билан биргаликда оқава сувларининг ҳаммасини ишлаб чиқаришга қайтариш ҳамда айрим цехлардан умуман чиқинди чиқармаслик устида ишлар олиб борилмоқда.

«Узэлектротерм» бош корхонасининг Раустон ва Гулистон участкаларидаги цехларидан чиқадиган заҳарли чиқиндиларни кўмиш учун жой ажратиш масаласи тегишли ташкилотлар олдига қўйилди. Корхонадаги автотранспорт воситаларини ювиш учун 11-автобус парки билан шартнома тузилиб, махсус ювиш жойлари жорий этилди.

Наманган шаҳридаги 4-пахта тозалаш заводи шаҳар ташқарисига кўчирилди. 2-пахта тозалаш заводини ҳам шаҳар ташқарисига кўчириш масаласи ҳал қилинди. Шаҳарда жойлашган бошқа саноат корхоналарида юқори унумли чанг ютгич мосламалар ўрнатилиб, ҳавога чиқариладиган зарарли чиқиндиларни камайтириш тадбирлари ишлаб чиқилди.

Вилоят табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг ҳайъат мажлисида 1990 йил давомида қилинган ишлар якуни ҳамда 1991 йил вазифалари кўриб чиқилиб, назоратни бўшаштириб юборган ходимларга тегишли чоралар кўрилди.

Табиатни муҳофаза қилиш қонунларини бузувчиларга қарши иш олиб бориш учун вилоят табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси, вилоят санитария-эпидемиология станцияси, вилоят прокуратураси, вилоят ички ишлар бошқармаси билан ҳамкорликдаги иш планлари тузилиб, тасдиқланди.

АХБОРОТ

Навоий номи берилди

Қорақалпоғистон республикаси меҳнаткашлари мутафаккир шоир Алишер Навоий асарларини севиб ўқийдилар.

Шеърият султонининг асарлари қорақалпоқ тилида чоп этилган. Навоий таваллудининг 550 йиллиги муносабати билан жойларда илмий-амалий конференциялар, адабий кечалар ўтказилмоқда. Шоирнинг асарларидан иборат кўргазмалар ташкил этилмоқда. Элликқалъа ноҳиясидаги «Қирққизобод» жамоа хўжалигида эса марказий кўчалардан бирига Алишер Навоий номи берилди. Шунингдек, хўжаликнинг 40 гектарлик боғи ҳам Навоий номи билан юритиладиган бўлди.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ноёб ускуна

Америка Қўшма Штатлари «Таунсенд» фирмасининг Нидерландиядаги бўлими мутахассислари Термиз гўшт комбинатида «Суперматик — РТ—7» агрегатини созлашди.

Агрегат соатига 1,5 тонна сосиска ишлаб чиқаради.

— Ихчам агрегатни ишлатишдан мамнунмиз, — дейди комбинат бош инженери Жўра Тошмуродов. — Аслида буни хориждаги бир муҳандис, фан номзоди даражасини олиш учун ихтиро қилган экан. Ускуна валюта ҳисобида 200 минг сўмга сотиб олинди.

О. УСАНОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

● Андижон мебель фабрикаси меҳнат аҳли кўпчилик талабига мос замонавий мебель маҳсулотларини ишлаб чиқаришда муайян ютуқларга эришмоқдалар. Улар бу йил ҳам 2,5 мингдан зиёд мебель буюмларини истеъмолчиларга етказиб берадилар.

Ҳозир бу йўналишдаги ишлар қизғин давом этяпти. Жамоа ўтган ойлар мобайнида 10 миллион 100 минг сўмликдан зиёд ўн хилдаги истеъмол буюмларини тайёрлаб биринчи квартал план-топшириқларини ошириб бажарди. Фабрикада аҳолига маиший хизмат кўрсатиш иши ҳам яхшиланди. Уч ой ичида меҳнаткашларга 50 минг сўмлик пуллик хизмат кўрсатилди.

Айни пайтда фабрика коллективи ўзининг қишлоқ жойлардаги учта филиалини очишни мўлжаллаб турибди. Бу ўз навбатида қишлоқ аҳлини иш билан таъминлашда муҳим омил бўлиб хизмат қилади.

СУРАТДА: фабриканинг илғор ишчиси Охунжон Йўлдошев ва бригадир Козимжон Қаюмовларни кўриб турибсиз.

Т. ҒАФУРОВ олган сурат.

ИШСИЗЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

● Республика пойтахтида очилган сартарошлар, пардозчилар, уқаловчилар ўқуви муайян кишиларга, иш жойи қисқартирилган ходимлар, ҳарбий хизматчиларнинг хотинлари, уй бекаларига мўлжалланган.

Олинган фойданинг бир қисми ҳисобидан муаллимларга, мамлакатимизнинг Ленинград ва Рига шаҳарларидаги етакчи мактабларда касб сирларини ўрганган тажрибали амалиётчи усталарга ҳақ тўланади. Қолган пуллар эса ташкилотчиларнинг тасарруфида қолади. Ҳар бир группага кўпи билан 5—6 киши қабул қилинади, деб ёзади ЎзТАГ мухбири.

Собиқ ишсизлар икки ё уч ойлик ўқишни тугатгач, ўзларига керакли касб эгаси бўладилар. Усталар патент сотиб олиб, мижозларни ўз уйларида қабул қилишлари ҳам мумкин. Ўқиш эндигина бошланди, бироқ хоҳловчиларнинг охири кўринмаяпти. Қизиғи шундаки, уларнинг кўпчилиги олий ўқув юртларини битирган кишилардир.

ТАДБИРЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Тошкентда Ўзбекистон Кўзи ожизлар жамияти марказий бошқарувининг пленуми бўлиб ўтди. Жамият марказий бошқарувининг раиси И. Усубжонов маъруза қилди.

Пленумда жамиятни 1991 йил иқтисодий ва ижтимоий ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари, ишлаб чиқариш участкаларига давлат буюртмаси ва уларга ажратиладиган капитал маблағлар ҳажми тасдиқланди, бозор муносабатларига ўтиш шароитида кўзи ожиз ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилиш тадбирлари белгиланди.

(ЎзТАГ).

УЧ ОЙ ИЧИДА ДИПЛОМ

● Тошкент кичик саноат корхоналарининг ёш мутахассисларидан йигирма беш киши «Ишбилармонлар мактаби»ни битирганлик тўғрисидаги дипломларини олди. Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти республика Давлат қурилиш комитети малака ошириш илмгоҳи билан ҳамкорликда тайёрлаган дарслар атиги уч ойга мўлжалланган.

— «Билим» жамияти хўжалик ҳисобига ўтиши сабабли саноат корхоналари ва ташкилотлар билан ҳамкорликнинг янги шаклларини излашга, бугунги кунда ишбилармон одамларга керак бўлган дарсларни ташкил этишимизга тўғри келди, — дейди «Ишбилармонлар мактаби» ташкилотчиларидан бири Х. Зуфаров. — Мактабимизда иқтисодиёт ва маркетингни, хорижий тилларни ва менежментни ўрганадилар. Хорижий ишбилармонлар билан учрашувлар уюштирилади. Тадбиркорлар мактаби тингловчиларининг Италияда, АҚШда иш ўрганишлари тўғрисида шартнома бор, уларга халқаро сертификат берилади. Украина ССР «Билим» жамияти билан ҳамкорлик тўғрисида шартнома имзоланди. У ерда ҳам худди шундай мактаб очилган. «Ишбилармонлар мактаби» тингловчиларининг дастлабки гуруҳи Киевга бориб келди, улар қардош Украина пойтахтида тадбиркорлик масалаларига доир дарсларни тингладилар. Киевликлар ҳам ўз навбатида йилнинг иккинчи ярмида бизнинг ҳузуримизга келишади.

Инглиз тилида сукма варақ солинган «Ишбилармонлар мактаби»ни битирганлик тўғрисидаги диплом билан бирга, ҳар бир тингловчига кичик корхона, тижорат жамияти очиш учун техникавий-норматив ҳужжатлар мажмуи берилди.

Н. ПОЛЯНСКАЯ,
(ЎзТАГ мухбири).

● *Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш вазирлиги диққатига!* ●

СУКУТ ТОКАЙГАЧА?

Қўқонлик тиш шифокорлари олиб бораётган ишлар, улар эришаётган ажойиб ютуқларни ҳозир жаҳоннинг талайгина мамлакатларида билишади. Шаҳар стоматология поликлиникаси бош врачи Бахтиёр Мансуров Болгария ва Италияда бўлиб ўтган халқаро симпозиумларда шифохона ходимларининг ибратли тажрибалари ҳақида гапириб, кўпчиликнинг эътиборини қозонди. АҚШ, Франция, Аргентина, Италия, Мўғулистон, Япония ва бошқа мамлакатларда чиқадиган энг нуфузли ойномалар доктор Бахтиёр Мансуров ва унинг ҳамкасбларининг мўъжизакор ишларини ҳикоя қилиш учун икки-уч бетлаб жой ажратишган. Чет эллардан ва мамлакатимизнинг турли бурчакларидан уларни излаб келувчилар сони тобора ортиб бормоқда. Буни қарангки, ҳатто тиббиётда қадимий анъаналари билан дунёга машҳур Хитой Халқ Республикаси соғлиқни сақлаш мутахассислари қўқонлик шифокорлар сардорини ўз юртларига таклиф қилиб, тажрибаларини хитойлик ҳамкасбларига ўргатишни таклиф қилишибди.

Кўҳна шаҳар тиш шифокорлари довруғи булутсиз осмондаги момақалдироқ сингари тўсатдан пайдо бўлгани йўқ. У кичик бўлса ҳам ўз тарихига эга.

80-йилларнинг бошларида тақдир тақозоси билан Қўқон шаҳрида қобилиятли, ташаббус кетидан қувадиган тиш шифокорлари гуруҳи таркиб топди. 1983 йилнинг бошларида янги стоматологик поликлиника биноси битказилиб, ишга туширилиши ана шу серғайрат шифокорлар бошини бириктириш, уларнинг ғайрат-шижоатларини ягона мақсад сари сафарбар этишда янги муҳим босқич бўлди.

Маълумки, тиши оғриган кишилар кўпинча шифокорга мурожаат қилишдан қўрқадилар. Бунга, албатта асослар йўқ эмас. Бошига тушганлар яхши биладиларки, даволаш креслосига ўтиришни тасаввур этишнинг ўзиёқ, беморга даҳшат солади. Шунинг учун ҳам кўпчилик оғриқ тишларини турли йўллар билан «даволаган» бўлиб, чириган, синган ёки фақат илдизлари қолган тишлари билан юраверадилар.

— Эҳтиётсизлик билан оғриқ тиш асаб томирларига тегиб кетишнинг ўзи, — дейди бош врач Б. Мансуров,— бу одамни тиш шифокорларидан бутунлай бездириб қўяди...

Шунинг учун ҳам шифокорлар жамоаси оғриқсиз даволаш усулларини топиш, кишилар саломатлигини асрашнинг муҳим шартларидан бири бўлган «тишларнинг умрини» узайтиришни ўз олдиларига қатъий мақсад қилиб қўядилар. Бунинг учун энг аввало шифокорлар малакасини ошириш, стоматология фанидаги барча ютуқларни кунт билан ўрганиш, техника ютуқларидан самарали фойдаланиш муаммолари амалда ҳал этила бошланди. Мутахассисларнинг Москва, Киев ва бошқа шаҳарларга бориб илғор тажрибаларни ўрганиб келиши изчил йўлга қўйилди. Ўз устида қунт билан ишлаш ҳам ўз самарасини бера бошлади. Оғриқ тишларни даволаш, тиш жарроҳлиги жараёнлари мутлақо оғриқсиз амалга оширила бошланди. Ойлаб қатнашни талаб этадиган даволаш-профилактика ишлари замонавий техника ва илғор усуллар асосида ҳатто бир неча соат давомида ҳал этиладиган бўлди. Шу кезлари шифокорлар ўнлаб ихтирочилик ва рационализаторлик таклифларини жорий қилдилар. Игна билан даволаш, лазер нурларидан фойдаланиш, минутига 300 минг марта айланадиган турбинали бўр машина ўрнатилиши, тиш гигиенаси кабинетининг ишга туширилиши ва бошқа тадбирларнинг ўзиёқ поликлиника довруғини бутун вилоятга, жумҳуриятга ёйди.

Ташаббускорлар изланишни давом эттирдилар. Улар фикри-зикрини бир қатор илғор мамлакатларда кенг қўлланилаётган сунъий тиш қўйишнинг илғор усули банд этган эди. Тиш имплантацияси, деб аталган бу усул асосида сунъий тишларни кишининг ўз табиий тишларидан деярли фарқ қилмайдиган қилиб қўйишни таъминлайди. Яъни ҳамма тишларидан ёки тишларининг кўпидан ажралган одамлар яна ёшариб, илгаригидек таомларнинг таъми ва мазасидан лаззат-роҳат олиш имконига эга бўладилар. Сунъий танглай ва милкларга мутлақо ҳожат бўлмайди. Ҳа, бу ҳеч муболағасиз инсон тафаккури ва моҳир қўллари яратган мўъжиза!

Шифохона бош врачи Б. Мансуров, етакчи жарроҳ ва шифокорлардан Т. Муллаев, А. Исмоилова, И. Шокиров, В. Петросянцлар бу мўъжизани тўла эгаллаш ва уни одамларга хизмат қилдиришга қатъий аҳд қилиб, мамлакатдаги ягона имплантация маркази — Каунас тиббиёт илмгоҳи тиш имплантацияси ва протезлари тажриба лабораториясига йўл олдилар. Литвалик ҳамкасблар ўзбек биродарларига тажрибаларини ўргатдилар. Шифокорлар у ердан қайтишгач янги ишга қизғин ҳозирликни бошлаб юбордилар. Қисқа вақтда махсус жарроҳлик блоки ташкил этилди ва у зарур тиббиёт ускуналари ва анжомлари билан жиҳозланди.

Ниҳоят, узоқ кутилган ҳаяжонли дамлар етиб келди. Шифокорлар илк бор ўз билим ва тажрибаларини синаб кўрдилар. Бу воқеа 1987 йилнинг 20 март куни содир бўлганди. Синов муваффақиятли ўтди. Биринчи операция икки соат давом этди. Тишсизлик азоби жонига теккан ёғ-мой комбинати ходими М. Мирзаева чеҳрасига кулгу ва яхши кайфият ёйилди.

— Тиш имплантацияси жуда нозик ва мураккаб иш, — дея ҳикоя қилади Бахтиёржон Мансуров. — Беморнинг жағ суягини ёриб, унга қўйилажак тишларнинг асоси — металл имплантат жойланади. Вақт ўтиши билан жағ суяклари ўсиб, уни маҳкам «тишлаб» қолади. Унинг устига эса тишлар қўйилиб, милклар орасига олинади.

Хўш, эски усулда қўлланиладиган сунъий тишлардан янгича усулнинг афзаллиги нимада?

— Афзаллиги кўп, — дея давом этади бош шифокор. — Аввало, шуни айтиш керакки, сунъий танглай ва милклар фойдаланишда ноқулай, ўзига кўп эътибор талаб қилиши билан бирга, баъзи организмга «ўтирмай» аллергия чақиради, баъзилар эса бутунлай фойдаланиш имкониятидан маҳрум бўладилар. Бунинг устига улар кишида таъм билиш қобилиятини жуда пасайтириб юборади. Имплантатлар асосида қўйиладиган тишлар бундай камчиликлардан бутунлай ҳоли.

— Турли тиш протезлари билан 20 йил қийналиб юрдим, — ҳикоя қилади душанбелик Елена Федоровна Макарова. — Ўн бир марта протез қўйдирдим. Эндигина мен ўзимни тўлақонли одам деб ҳис қиляпман. Азоб-уқубатларимга нуқта қўйилди. Худди янги тишларим ўсиб чиққанга ўхшайди.

Воронежлик И. А. Чугай ҳикояси янада ҳаяжонли:

— 1984 йили сўнгги тишимдан ҳам айрилдим. Протезлардан фойдаланишга тўғри келди. Лекин улар шу қадар ўнғайсизки, кўнгил хиралиги сира кетмайди. Касбим ўқитувчи бўлгани учун сўзларни тўғри ва ростмана талаффуз этиш ҳам мен учун жуда муҳим. Шунинг учун мен ҳам қўқонлик шифокорлар ҳузурига нажот истаб келдим. Операция жуда яхши ўтди.

Бундай фикрларни, тўлқинлантирувчи гапларни, миннатдорчилик изҳорларини кўплаб келтириш мумкин. Дарвоқе, қўқонлик тиш шифокорларининг иқтидори жумҳурият Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан ҳам юксак баҳоланиб, шаҳар поликлиникаси тиш имплантологияси бўйича жумҳурият марказига айлантирилган.

Ҳозиргача биз бир вилоят шаҳри — қўқонлик тиш шифокорларининг, айтиш керакки, ташаббускор, талантли мутахассислар гуруҳининг олижаноб интилишлари, улар эришган муваффақиятлар ҳақида ҳикоя қилдик. Гўё ҳамма нарса силлиқ кўчгандай, уларга омад кулиб боқаётгандай, муаммолар ортда қолгандай... Бироқ, аслида ундай эмас. Афсуски, ҳамиша бўлганидек, бу янгилик ҳам осонликча ўзига йўл топмаган. Тиш имплантологиясини жорий этишга уринишлар пойтахтимиз Тошкентда ҳам бўлган, жумҳуриятимизнинг бир қанча шаҳарларидан ҳам стоматологлар Каунасда тажриба ўрганиб қайтиб келишган. Улар орасида фақат қўқонликларнинг қатъияти, фидойилиги, касбга садоқати ғолиб келди. Лекин муаммолар ҳамон уларни ўз гирдобига тортиб турибди — эркин ва кенг кўламда ҳаракат қилишга йўл бермаяпти.

Кўпчилик бошқа шаҳарлардан, бўлак жумҳуриятлардан, олис-олислардан келишини ҳисобга олиб, поликлиника орқасида 60 ўринли шифохона қуришга аҳд қилинганди. Унинг лойиҳа-смета ҳужжатлари уч йил олдин тайёр бўлган. Лекин шифохонани қуриш учун зарур бўлган маблағни ажратишга келганда «бор отангга, бор онангга» бошланди. «Сен солару — мен солар, отга бедани ким солар?» деган иборани эслаб, халқимизнинг нақадар донолигига яна бир бор тан бермай илож йўқ. Қаранг-а, Қўқон шаҳар Шўроси «Жумҳурият маркази бўлганидан кейин Соғлиқни сақлаш вазирлиги маблағ ажратсин» дейди. Жумҳурият Соғлиқни сақлаш вазирлиги эса, «поликлиника кимга хизмат қилади — маҳаллий аҳолигами — демак, маҳаллий ҳокимият маблағини аямасин» деб туриб олган.

Бунинг устига ҳаёт бир жойда тўхтаб турмайди. Жаҳон имплантология тажрибаси ҳам йил сайин такомиллашиб бормоқда. Сунъий тишлар асоси бўлиб хизмат қиладиган имплантатлар ҳам янги-янги усуллар билан тайёрланадиган бўлиб кетди. Тиш имплантологиясида қўлланиладиган ускуналарнинг ҳам янги авлодлари вужудга келди. Уларни сотиб олиш, бу соҳа тараққиётига ўз ҳиссасини қўшиш истаги ҳам табиий. Бунга валюта керак. Уни қаердан олиш мумкин? Бир ёқда бу муаммолар, иккинчи ёқда Хитойдан кейин Ҳиндистондан ҳам тажрибани ўргатишни илтимос қилиб, эвазига истаганча бир марта қўлланиладиган тиббий игна ваъда қилиб берилган мактублар. Яна бир ёқда турли вилоятлардан, жумҳуриятлардан, хориждан даво истаб келаётган мижозлар оқими...

Биринчилар қатори шу муаммоларни 1988 йилнинг апрелида «Правда» рўзномаси тилга олганди. Маҳаллий рўзномаларнинг кўпгина чиқишлари билан бир қаторда жумҳурият матбуоти ҳам қўқонликлар ташвишини назардан четда қолдирмади. Ёзувчи Ўткир Ҳошимов ва адиб Озод Шарафиддиновлар «Ёш ленинчи» рўзномасининг ўтган йил 3 ноябрь сонида ҳикоямиз қаҳрамонлари иши қадрланмаётганига ишора қилиб, ўз мақолаларини «Олдингда оққан сув» номи билан эълон қилишди. Қарийб рўзнома саҳифасининг тўртдан уч қисмини эгаллаган бу мақолада Қўқон тиш имплантологияси маркази ҳақида, унинг аҳамияти ҳақида жуда батафсил ёзилган.

Шуни айтиш керакки, юқоридаги каби рўзномалар чиқишлари қумга сингандек тинчиб кетди. Улар на жумҳурият Соғлиқни сақлаш вазирлиги, на маҳаллий ҳокимият органлари назарига тушди. Ёки улар индамай, сукут сақлаб қўяқолишди. Бугунги чиқишимизни ҳам шундай тақдир кутаётганмикин? Бундан кимга фойдаю, кимга зарар?! Бундай муаммолар жумҳуриятда камми, матбуотда улар ҳақида кам ёритиляптими, ҳамма танқидий чиқишларга эътибор қилаверадиган бўлсанг, на маблағ, на куч етади, деб эътироз билдиришлари мумкин. Бундайларга мен қуйидагиларни эслатиш жоиз деб ўйлайман:

Аввало, ҳар нарсага қодир бўлишни истаган киши матбуот чиқишларини зийраклик билан кузатиб, ўз фаолиятига ўзгаришлар, тузатишлар киритиб бориши керак. Иккинчидан, мамлакатда давом этаётган қайта қуришнинг асл моҳияти талантли, ташаббускор, тадбиркор, кишилар кенг кўламда ҳаракат қилишлари учун шарт-шароитни муҳайё этишдан иборат эмасми?! Худди шундай. Шундай экан, қаердаги ибратли ташаббус сўниб қолар экан, ўша ердагина эмас, балки бутун вилоятда, жумҳуриятда фалажлик, фаолиятсизлик илдиз отади. Бунга эса, йўл қўйиб бўлмайди — мутлақо!

Яна бир жиддий масала шундаки, биз жумҳуриятнинг ҳам иқтисодий, ҳам сиёсий, ҳам маънавий мустақиллигини даъво қилар эканмиз шу соҳаларнинг ҳаммасида пухта заминга эга бўлишимиз керак. Ҳамма соҳаларда юқори малака ва тадбиркорлик билан иш кўришимиз керак. Қўқонлик тиш шифокорлари бугун биз интилаётган жаҳон андозаси даражасида ишлашга аллақачон эришганлар. Улар жумҳуриятимиз нуфузини жаҳон миқёсида оширишга қодир экан, бизнинг бурчимиз уларга барча шарт-шароитни яратиб беришдан иборат эмасми?

Соғлом турмуш тарзи учун курашда хасталикларни даволаш эмас, уларнинг олдини олиш муҳим эканлиги ҳаммага маълум. Турмуш маданиятининг пастлиги, иқтисодий қийинчиликлар туфайли аҳолининг катта қисми тишларига эътибор бермаслиги, оғриқ тишлар бутун тана аъзоларини заҳарлаб туриши, турли касалликларни келтириб чиқариши ҳам маълум. Қўқонлик тиш шифокори қўллаётган илғор усуллар аҳоли ўртасида турли хасталикларнинг олдини олишда шубҳасиз жуда катта аҳамиятга эга.

Бизнингча, юқорида билдирилган даъволаримизнинг ҳар бири жумҳурият ўз олдига қўйган олижаноб вазифаларнинг бажарилишига бевосита ва бавосита таъсир кўрсатади. Эришажак умумий улкан ютуқларимиз ҳар бир соҳа, тармоқда кичик бўлса ҳам конкрет қўлга киритадиган ютуқларимиздан ташкил топади. Шунинг учун ҳам биз жумҳурият соғлиқни сақлаш вазири ўртоқ С. Баҳромовга, Фарғона вилоят шўроси раҳбарларига, Қўқон шаҳар шўросининг раиси, партия қўмитаси саркотиби Ю. Ёқубовга мурожаат қиламиз:

Қўқондаги ташаббус сўниб қолмасин! Фидойи шифокорларга ҳам маънавий, ҳам моддий мадад қўлини чўзинг! Сансалорликка бормай, ҳар ким ўз ҳиссасини қўшишга чоғланса, жумҳуриятимиз фақат манфаат кўради, унинг иқтидорига яна бир катта ишонч қўшилади.

С. САИДВАЛИЕВ,
СССР Журналистлар уюшмаси аъзоси.

Шоир ижодхонасида

Охунжон ҲАКИМОВ.

ДАРДКАШ БЎЛГИМ КЕЛАДИ

БУНДОҚ ЎЙЛАБ КЎРСАМ, қаторга кирганимга ҳам деярлик қирқ йил бўлиб қолибди. Бу орада юрт ҳудудидан чиқиб қитъалардан қитъаларга ўтдим. Дўсту ёр орттирдим. Яхшиниям, ёмонниям кўрдим. Оламда оққўнгил, очиқ чеҳра одамлар кўплигига қаноат ҳосил қилдим.

Лекин барибир икки дарё оралиғидаги юрт фарзанди эканлигимдан фахрланаман. Маҳдудлик эмасу, лекин оқ кўнгиллигу тантилик, ҳотамлигу саховатда бу юрт одамлари олдига тушадиган халқ ёруғ дунёда бўлмаса керак. Босқину қирғинлар, талону қатағонлар, даҳшатли таъқиқларга дош бериб ўз қиёфаси, удуми, нафсониятини сақлаб қолган, энг яхши истиқбол учун жонини аямаган халқ фарзанди бўлиш бахт.

Ҳазилми, чинми қадимдан Фарғона ҳукмдорларининг ҳаттоки отбоқарлариям шеър ёзишган экан. Қорни тўқ, кўнгли тўқ, ўқимишли, маънавий дунёси бутун юртлардагина шундай бўлиши мумкин. Борди-ю шу гапларни бундан бирнеча йил муқаддам гапирилса «Нима дединг? Қайси замонни қўмсаяпсан, ўзи?!» деб шартта ёқангдан олишарди. Хайрият қатағонлар ҳиди келиб турган ўша даврлар ортда қолди: тилимиз, динимиз, ўзлигимиз ўзимизга қайтяпти. Демоктария, ошкоралик шабадалари юртимизни поклаяпти, ғуборлардан халос этяпти, динимиз қайтиб, имонимиз бутланяпти. Халқимиз худди шу нарсаларга жуда-жуда ташна эди.

Мен бир қаламкаш сифатида ҳамма замонларда ҳам фақат меҳнатдан топган, текиндан ҳазар қиладиган ориятли, заҳматкаш халқимизни мадҳ этгим, унинг бебаҳо фазилатларини куйлагим келади. Мураккаб долғали даврнинг роҳатидан кўра азобини кўпроқ кўрган элимиз кўнглини шеърий сатрлар билан озгина бўлса-да кўтариш, дардига малҳам бўлиш орзуси билан яшайман.

ОНА ХАЛҚИМ

Она халқим, ҳар сўзингда қанду новвот бор,
Новвотлардан минг бор аъло, мислсиз тот бор.

Ассаломдан бошланувчи каломинг борки,
Менинг учун бу оламда, демак, ҳаёт бор!

Боқиб туриб заҳматларинг, бардошларингга
Дерман: сенда қоялардан буюк сабот бор!

Ерлар очиб, уруғ сочиб ўтар кунларинг,
Кўкрагингда булоқ бўлиб тошган мурод бор.

Олтин эмас, савоб билан обод уйингда
Ой Барчинлар, Алпомишлар, не-не Фарҳод бор.

Минг йилларнинг тафаккури шуурингда жо,
Парвозларга аҳд айласанг, сенда қанот бор.

Сен тоғлардек барқарорсан, бағрингда чунки
Муқаннодан суяк суриб келган зурёд бор!

НИМА ҚОЛДИ...

Ортингда, қани, ўйла-чи бир он: нима қолди,
Хирмон қолдими, қолдими тўпон, нима қолди!

Инсон боласи олғай нафас орзу ҳавас-ла,
Шодлик қолдими, қолдими пушмон, нима қолди!

Одам қўлини гул дейдилар, сўйла-чи, сендан
Вайронами ё қолдими бўстон, нима қолди!

Сенга ҳукмини ўткарур, не: ҳирсми, диёнат,
Не қолди сендан, тилломи, имон — нима қолди!

Инсон ҳаёти ёниб-ўчар, нурга баробар,
Нур қолдими сендан, зимистон, нима қолди!

Не қолди сендан деб сўрса юрт бир кун Охунжон,
Бошингни эгиб ўксима нолон, нима қолди!

КЎКРАГИДА ОРИ БОР

Гулга қўлингни чўзма, ҳай-ҳай гулнинг хори бор,
Демакки, ҳар ғунчанинг соҳибу ғамхори бор.

Муҳаббатга магарким боқар эрсан беписанд
Қаддинг букарга қодир зарби-ю залвори бор.

Нор йигит бўлгин ва ле, қўлинг кўкракка урма,
Сендан устун жаҳонда йигитларнинг нори бор.

Чин муҳаббат биноси зар ила қад тикламас,
Етгай чин маҳбубига зари эмас, зори бор...

Охунжондан рафиқлар бойлигинг на деб сўрса,
Дерман: бошида дўппи, кўкрагида ори бор!

СОЧИНГНИ БЕЛГА ТАШЛА

Бу оламда зулфингга тенг келар чирой йўқдир,
Сочларинг тўлқинидек тўлқин урар сой йўқдир,
Етти иқлимда бундай чирой, ҳойнаҳой, йўқдир
Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла.

Сунбул-сунбул сочларинг мавжланиб тўлқин урсин,
Сендек барно кўркини жумлаи жаҳон кўрсин,
Атрофингда шайдолар минг айланиб-ўргилсин,
Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла.

Давраларга оро бер, юлдуз мисоли ёниб,
Селкилласин белингда кокилларинг тўлғониб,
Шамшодлар ҳам қаддингга боқсинлар қониб-қониб
Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла.

Сенга айтар бул сўзим на эртак, на ривоят,
Қиз болага кокил ҳам яратгандан иноят,
Қўлингга қайчи олма, қилма унга хиёнат,
Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла.

Чиройингга шерикдир ўшал қирқта кокилинг
Қирқта кокилинг учун қирқ йигит бўлсин қулинг,
Шайдолар ила тўлсин дилоро, ўнгу сўлинг,
Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла.

Ҳажрингда юрганларни майли, ёндир беомон,
Гул васлига етгунча булбул ҳам бўлур гирён,
Сенга хоки по бўлиб ёлборадир Охунжон:
Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла!

ТАРК ЭТМАГИЛ

Сен йигитлик орини тарк этмагил, тарк этмагил,
Ёрга дил изҳорини тарк этмагил, тарк этмагил.

Ёрнинг сунбулларин гулзор бўйига тенг дегил,
Бу каби гулизорини тарк этмагил, тарк этмагил.

Бу чаманзор билмоқ эрсанг, ҳоли эрмас ҳордан,
Уни ҳатто ҳорини тарк этмагил, тарк этмагил.

Фарҳоду Мажнун шиори васл эди, дийдор эди,
Сен Жунун шиорини тарк этмагил, тарк этмагил.

Юз ҳавас ўткинчидир, юз бир ҳавас ўткинчидир,
Ёзмишингда борини тарк этмагил, тарк этмагил.

Бу жаҳонда, эй, Охунжон, ишқ деган бир кор бор,
Дунёнинг шул корини тарк этмагил, тарк этмагил.

ЭЙ, ДЎСТ, БИЛИБ ҚЎЙ

Кўз ёши тўкиб ҳар кимсага очма ғамингни,
Тани бошқалар сезгайму дарду аламингни!

Фориғ юрайин десанг мусибату ситамдан
Нафсингни тийиб ўйлаброқ босгил қадамингни.

Тўзим топа бил, сўзу суханингда собит тур,
Синоқ айласа номарду ножинс чидамингни.

Тақдир шамоли қаттол эрур, э, дўст, билиб қўй,
Ногоҳ қутириб ўчирмасин ёруғ шаъмингни.

Сен шоҳлар каби тузма бузиб майли, жаҳонни
Обод айлагил ва лекин ўрну-ўрамингни.

Элу юрт учун бахшида эт сен ҳам, Охунжон,
Кўксингда ёниқ қалбингу мўъжаз қаламингни.

ҒАМЗАНГИЗ БУНЧА ШИРИН

Бошингизда ялтираб ял-ял ёнодир дурралар,
Кўзларингиз остини маскан тутибдир сурмалар.
Сурмали мастона кўзларга тикилсам энтикиб,
Қора қошлар чимирлур, учмоққа шайдек турналар...
Ғамзангиз ҳам, зардангиз ҳам бунча ширин бўлмаса,
Кўксим ичра ўт ёниб, жонимда роҳат ўрмалар.
Бир пари пайкар либосига дея бўлдим яқо
Бўйнингизни беҳаёларча қучибдир бурмалар...
Зулфларингиз бунча шўху бунчалар бебош экан,
Қўзғатиб рашким дамо-дам белингизга чирмалар...
Воҳ-воҳ, зулфу яқонинг имтиёзи бизда йўқ,
Шу ўкинч бирла алам бағримни тинмай тирналар.
Мен адо бўлсам мабодо ул Охунжон қотили
Бағритош битта қаламқош деб билингиз, жўралар...

ЙИРОҚ ЮР

Қадрингни билсанг, оғзи полвонлардан йироқ юр,
Сўзи оғу, суҳбати нордонлардан йироқ юр.

Дўстингман деб ҳайқирган, ортингдан иғво қурган,
Касбу кори фитнаю бўҳтонлардан йироқ юр.

Сохта табассум бирла шум ниятин яширган
Дили қора, бад аҳду паймонлардан йироқ юр.

Улар билан ўтаркан дақиқанг увол бўлгай,
Енгил-елпи, ялтироқ давронлардан йироқ юр.

Етмоқ бўлиб бошингга, оғу солиб ошингга,
Вале қошингда тили бийронлардан йироқ юр.

Гар Охунжон, ғафлатда қолмай десанг, албатта,
Одам шаклига кирган шайтонлардан йироқ юр.

• ҚАДРИЯТЛАРИМИЗ

ОБИДАНИНГ ИККИНЧИ УМРИ

Ўзлигини таниб, ўз қадр-қимматини ҳамма нарсадан устун қўя олувчи халқлар ҳеч қачон аждодлари асраб-авайлаб келган урф-одатларини йўқотиб қўймайди, уларга кўр-кўрона, бефарқ бўлолмайди...

Ёруғлик ва зулмат, умид ва ўкинч, изтироб ва илтижо, азоб ва роҳат... Дунёда ҳар бир нарсанинг акси бор. XIX асрнинг охирларида Тошкентда қурилган меъморий обида — «Тўхтабой» мачитига XX асрнинг 30-йилларида, шахсга сиғиниш даврида эскилик сарқити сифатида қаралди, вайрона ҳолга ташлаб қўйилди.

Республикамиз ҳукуматининг қарорига биноан 1989 йилнинг февраль ойида «Тўхтабой» мачити Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диния бошқармаси ихтиёрига ўтказилди. Ўзининг ҳам гўзаллиги, ҳам мутаносиблилиги, ҳам ҳашаматлилиги билан лол қолдирувчи саройю мадрасаларнинг бунёдкори бўлган ота-боболаримизнинг ишларини давом эттириб, шаҳримизнинг қўли гул усталари қадимий бинони тиклаш ишига киришдилар.

Хонақо шифтларига шарқона усулда чизилган нақшлар деворлардаги ўйма ганжларга мос тушиб, бино файзига файз қўшди. Хайр-эҳсондан тушган маблағлар ҳисобига қайта тиклаш ишлари тезлашди. Шу кунга қадар 150 минг сўмликдан зиёд ишлар бажарилди.

Сураткаш В. Молгачев олган бу лавҳада қайта тикланган меъморий обидани кўриб турибсиз.

• Спорт •

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА:

ХОТИРА СОВРИНИ

● ҒУЗОРДА жасур қиз Майна Ҳасанова хотира-соврини учун жумҳурият биринчилиги ўтказилди. Тошкент шаҳри, Самарқанд ва жумҳурият пойтахти вилоятлари команда ҳисобида фахрли ўринларни эгалладилар. Уч километрга югурган тошкентлик Р. Юсупова билан унинг ҳамшаҳари С. Рижнева пешқадамлик қилишди.

ОБ-ҲАВО...

Ўзбекистон об-ҳавони ўрганиш марказидан олинган маълумотларга қараганда, ҳафта бошида тоғлиқ ҳудудларда, ҳафтанинг иккинчи ярмидан бошлаб кўпгина жойларда ҳавонинг беқарор келиши кутилади. Жумладан, момақалдироқ бўлиши, қаттиқ ёмғир ёғиши мумкин. Қолган кунлари ёғингарчилик бўлмайди. Ҳарорат кечаси 3—8 дан 9—14 гача, кундузи 15—20 дан 22—27 даражагача кўтарилади. Ўртача ҳарорат меъёридан камроқ бўлади.

Ҳаводаги бундай ўзгарувчанлик таъсирчан кишиларга нохушлик келтириши мумкин. Чунончи, юраги хаста, асаби бўшроқ, боши ва бўғинлари оғрийдиган одамлар ўзларини эҳтиёт қилишлари лозим. Боиси, қон босими кўтарилиши, юракнинг безовта бўлиши кузатилади. Шифокор

...САЛОМАТЛИК

маслаҳатига биноан тинчлантирувчи, оғриқ қолдирувчи, томирларни кенгайтирувчи дори-дармонлардан фойдаланиш керак. Бундан ташқари туз-намаги камроқ, витаминларга бой, тўйимли овқатларни тановул этиш тавсия этилади.

ХУШХАБАРЛАР

ФАХРИЙЛАР УЙИ

● **Қува шаҳрида Фахрийлар уйи очилди. Кексалар учун барпо қилинган бу бинода ноҳия ва шаҳарнинг уруш ва меҳнат фахриялари Кенгаши идораси, Шон-шуҳрат музейи, чойхона ва ошхона жойлашган.**

Бу ерда ноҳиянинг олис жойларидан иш билан марказга келган фахрийларнинг дам олишлари учун меҳмонхона ҳам бор. Фарғона вилоятида кексаларга ғамхўрлик кўрсатиш, иззат-ҳурматини жойига қўйиш борасида ибратли ишлар қилинмоқда. Жумладан, Олтиариқ районидаги Б. Отақулов номли жамоа хўжалигида ҳам фахрийлар боғи ташкил этилди. Бу ерда музей ва чойхона комплекси вужудга келтирилмоқда.

ИШЧИЛАРГА ҚЎШИМЧА ҲАҚ

● **Бозор иқтисодиётига ўтиш ишчиларнинг турмуш шароитини бироз қийинлаштирди.**

Фарғонадаги кўпгина корхона ва ташкилотлар шу кунларда ўз ходимларига озми-кўпми моддий ёрдам ажратмоқдалар. «Ферганенефтеоргсинтез» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва Фарғона кимёвий толалар заводи раҳбарияти ҳар бир ходимга корхона ҳисобидан қўшимча 40 сўмдан компенсация тўлашга қарор қилди. Қўқон ёғ-мой комбинати ва «Электромаш» заводларида эса меҳнат жамоасининг ҳар бир аъзосига тушлик овқат учун қўшимча маблағ беріляпти.

«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЭЪЛОН ВА БИЛДИРУВЛАР

Тошкент давлат университети

1991—1992 ўқув йили учун
ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ТАЛАБАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ҚУНДУЗГИ БЎЛИМГА:

математика, амалий математика, механика, физика, астрономия, кимё, биология, география, қуруқлик гидрологияси, фалсафа, ижтимоиёт, руҳшунослик, тарих, ҳуқуқшунослик, журналистика, рус тили ва адабиёти, миллий мактабларда рус тили ва адабиётини ўқитиш, ўзбек тили ва адабиёти, шарқшунослик, халқаро иқтисодий муносабатлар, роман-герман филологияси, сиёсий иқтисод, фойдали қазилма конларини қидириш ва разведка қилишнинг геофизикавий усуллари, геологик суратга олиш, фойдали қазилма конларини қидириш ва разведка қилиш, геохимия, минералогия ва петрология, гидрогеология ва инженерлик геологияси, тупроқшунослик ва агрокимё.

КЕЧКИ БЎЛИМГА

математика, физика, кимё, биология, тарих, ҳуқуқшунослик, рус тили ва адабиёти, ўзбек тили ва адабиёти, шарқшунослик.

СИРТҚИ БЎЛИМГА:

география, тарих, ҳуқуқшунослик, журналистика, ўзбек тили ва адабиёти, рус тили ва адабиёти, сиёсий иқтисод, фалсафа, ижтимоиёт, геологик суратга олиш, фойдали қазилма конларини қидириш ва разведка қилиш, тупроқшунослик ва агрокимё.

Аризалар кечки ва сиртқи бўлимларга 15 майдан 25 июнгача қабул қилинади.

Кундузги бўлимга аризалар 25 июндан 15 июлгача қабул қилинади.

Олий ўқув юртига кирувчилар ариза билан бирга ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжат (асл нусхаси), **086/У нусхадаги тиббиёт маълумотномаси, меҳнат дафтарчасидан кўчирма** (меҳнат фаолиятига эга бўлган шахслар учун), **3х4 см. ўлчовли 6 дона фотосурат топширадилар, паспорт ва ҳарбий хизматга алоқаси ҳақидаги ҳужжат шахсан кўрсатилади.**

ЎҚИШ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Кечки ва сиртқи бўлимга кириш имтиҳонлари 26 июндан 10 июлгача ўтказилади.

Кундузги бўлимга кириш имтиҳонлари 16 июлдан ўтказилади.

Талабаликка қабул қилиш 5 августгача ўтказилади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар:

Математика, амалий математика механика мутахассисликларига — математика (ёзма), математика (оғзаки), физика (оғзаки), она тили (ёзма) — конкурссиз имтиҳон.

Физика, астрономия мутахассисликларига — физика (ёзма), физика (оғзаки), математика (оғзаки), она тили (ёзма) — конкурссиз имтиҳон.

Кимё мутахассислигига — биология (ёзма), кимё (оғзаки), она тили (ёзма).

Биология мутахассислигига — биология (ёзма), кимё (ёзма), она тили (ёзма), биология (оғзаки).

География мутахассислигига — география (ёзма), география (оғзаки), она тили (ёзма).

Қуруқлик гидрологияси мутахассислигига — география (ёзма), математика (оғзаки), она тили (ёзма).

Фалсафа мутахассислигига — она тили (ёзма), физика (оғзаки), СССР тарихи (ёзма).

Ижтимоиёт мутахассислигига — математика (ёзма), СССР тарихи (оғзаки), она тили (ёзма).

Сиёсий иқтисод мутахассислигига — математика (ёзма), география (оғзаки), она тили (ёзма).

Руҳшунослик мутахассислигига — математика (ёзма), биология (оғзаки), она тили (ёзма).

Тарих мутахассислигига — СССР тарихи (ёзма), она тили (ёзма), СССР тарихи (оғзаки).

Ҳуқуқшунослик мутахассислигига — она тили (ёзма), СССР тарихи (ёзма), совет ҳуқуқи асослари (ёзма) — конкурссиз имтиҳон, география (ёзма).

Журналистика мутахассислигига — она тили (ёзма), СССР тарихи (оғзаки), она тили ва адабиёт (оғзаки).

Рус тили ва адабиёти мутахассислигига — рус тили (ёзма), чет тили (оғзаки), рус тили ва адабиёти (оғзаки).

Рус тили ва адабиёти — рус тили (ёзма), чет тили (оғзаки), рус тили ва адабиёти (оғзаки).

Миллий мактабларда рус тили ва адабиётини ўқитиш — рус тили (ёзма), ўзбек тили (оғзаки), рус тили ва адабиёти) оғзаки).

Ўзбек тили ва адабиёти — ўзбек тили (ёзма), чет тили (оғзаки), рус тили (ёзма), ўзбек тили ва адабиёти (оғзаки).

Роман-герман филологияси мутахассислигига — чет тили (инглиз, немис ёки француз тили — оғзаки), она тили (ёзма), она тили ва адабиёт (оғзаки).

Шарқшунослик мутахассисликларига (тарих-иқтисод куллиёти — СССР тарихи (оғзаки), чет тили (оғзаки), она тили (ёзма).

Шарқшунослик мутахассисликларига (филология куллиёти — чет тили (оғзаки), она тили (ёзма), она тили ва адабиёти (оғзаки).

Халқаро иқтисодий муносабатлар мутахассислигига — она тили (ёзма), математика (ёзма), чет тили (оғзаки).

Геологик суратга олиш, фойдали қазилма конларини қидириш ва разведка қилиш; геокимё, минералогия ва петрология мутахассисликларига — география (ёзма), кимё (оғзаки), она тили (ёзма).

Фойдали қазилма конларини қидириш ва разведка қилишнинг геофизикавий усуллари; гидрогеология ва инженерлик геологияси мутахассисликларига — география (оғзаки), математика (ёзма), она тили (ёзма).

Тупроқшунослик ва агрокимё — биология (ёзма), кимё (оғзаки), она тили (ёзма).

КОНКУРССИЗ ИМТИҲОН — «синовдан ўтди» ёки «синовдан ўтмади» деб баҳоланади.

Ўрта мактабни олтин (кумуш) медаль билан, ҳунар-техника билим юрти ҳамда ўрта махсус ўқув юртини имтиёзли диплом билан тугаллаганлар имтиҳон комиссияси белгилаган тартибга кўра битта фандан — рўйхатда биринчи кўрсатилган фандан имтиҳон топширадилар. Биринчи имтиҳонни «аъло»га топширган амитуриент бошқа имтиҳонлардан озод қилинади, агар шу имтиҳонни «аъло»дан бошқа ижобий баҳога топширса, қолган фанлардан ҳам имтиҳон топширади.

Ўрта таълим базасидаги ҳунар-техника билим юртини «аъло» диплом билан тугатган шахслар ўзи эгаллаган соҳа ихтисослигига кираётган ҳолда мазкур тартибга амал қилинади.

Медалистлар ҳамда ўрта махсус ўқув юртларини имтиёзли диплом билан тугатганлар геология факультетига кириш имтиҳонлари топширмай, суҳбат натижаларига қараб қабул қилинадилар.

«Журналистика» ихтисослигига кирувчилар она тилидан ёзма имтиҳонни маълум мавзу бўйича ижодий иншо тарзида топширадилар. Она тили ва адабиётдан синов ижодий имтиҳон шаклида ўтказилади ва абитуриент кириш имтиҳони бошланишидан аввал топшириши лозим бўлган матбуотда эълон қилинган мақолаларини тақриз этилиши ҳамда суҳбатни ўз ичига олади.

Бизнинг манзилгоҳимиз 700095, Тошкент шаҳри, Талабалар шаҳарчаси, В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университети.

Тошкент политехника олий билимгоҳи жамоаси фирқа назорати ҳайъатининг раиси, тупроқ механикаси, замин ва пойдеворлар таҳсилгоҳининг доценти О. И. Холиқуловга отаси, жумҳурият аҳамиятидаги пенсионер

Иброҳим ХОЛИҚУЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ҳаёт ва иқтисод» — «Жизнь и экономика» журналлари жамоаси редакциянинг Самарқанд вилояти бўйича ўз мухбири Нусрат Раҳматовга онаси

Хосият ЖУМАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Центросоюз»га қарашли «Главоптпосылторг»нинг Тошкент ва республикалараро улгуржи-савдо жўнатмалар жамоаси «Ўзбекбирлашув» Бош савдо бошқармасининг бошлиги, Бошқарув ҳайъати аъзоси Қ. А. Усмоновга отаси

Аҳмад УСМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Якка буюртма бўйича пойабзал ва чарм галантерея буюмлари тикиш ва тузатиш шаҳар ишлаб чиқариш бирлашмаси «Ташгоробуврембыт» касаба уюшмаси ва фирқа қўмитаси ташкилот директори С. И. Исаевга онаси

Сабоҳат ҒУЛОМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Қурилиш вазирлиги жамоаси 165-трестнинг Денов қурилиш бошқармаси бошлиги Т. Жияновга онаси

Ҳайитой ЖИЯНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент автомобиль ва йўллар олий билимгоҳи ректорати, партия ва касаба уюшмаси ташкилотлари кафедра мудири, профессор, техника фанлари доктори А. А. Муталибовга онаси

Муборахон ПОЛВОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Бош муҳаррир Р. РАҲМОНОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Ҳ. ИКРОМОВ, Н. М. МАЖИДОВ, С. МУҲАММАДЖОНОВ, М. Қ. МУҲСИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Т. Н. НАЖМИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари), В. Т. ОДИЛОВ, М. Қ. ПИРМАТОВ, Р. Қ. ТУРСУНОВ, Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ, А. С. УСМОНОВ, М. ХАЙРУЛЛАЕВ, Ж. ХОЛҚОСИМОВ, Э. С. ХУЖАЕВ (масъул котиб), М. ШЕРБУТАЕВ, О. ҲИКМАТОВ.

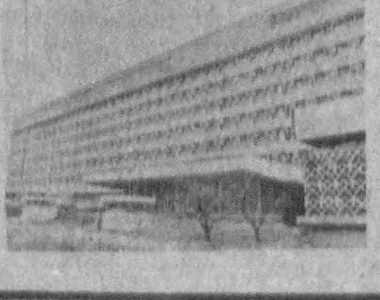

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, Тошкент–ГСП, Ленинград кўчаси, 32.

БЎЛИМЛАР: муштарийлар фикрини ўрганиш ва хатлар — 33-21-43, 33-54-55, 32-53-16, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06; қайта қуриш ва ижтимоий адолат — 32-55-70, партия турмуши — 33-34-69, 33-38-55, 32-53-97, 32-57-19, саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 33-81-48, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 33-07-20, 32-53-15, 32-53-70; совет қурилиши — 33-15-29, 32-57-20, 32-54-18; фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 33-12-56, 32-54-35, 32-55-16; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17; ахлоқ-одоб — 32-54-29; фельетонлар — 32-54-27; безатиш — 32-57-22.

УЗ МУХБИРЛАРИМИЗ: Андижонда — 4-48-85, Бухорода — 3-96-12, Гулистонда — 2-63-48, Жиззахда — 3-31-86, Қаршида — 3-25-79, Наманганда — 6-54-11, Нукусда — 2-42-62, Самарқандда — 35-22-90, Тошкентда — 32-53-20, Урганчда — 6-80-04, Фарғонада — 6-90-09.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» («Советский Узбекистан») Орган ЦК Компартии Узбекистана

Нашр кўрсаткичи 64583.
Буюртма № 5207.

№ 73. ● Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700000 Тошкент ГСП. Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12